

РАСОВИЯТЪ ОБЛИКЪ НА БЪЛГАРИТЪ

1. Действителностъ

Най-големата придобивка на науката презъ XIX вѣкъ се състои въ развитието на биологията, а най-големата придобивка на биологията се състои въ откриването на законитѣ за наследствеността.

Откакъ Коренсъ, де Фрисъ и Чермакъ преоткриха около 1900 година установенията на Менделъ и ги направиха предметъ на многостранно научно изследване, усилията на хиляди изследозатели изградиха бързо и стройно науката за наследствеността, генетиката. Тя хвърли обилка свѣтлина върху сжщността и механизма на наследствеността и успѣ да ги изрази дори математически. И нѣкои отъ най-големитѣ въпроси на живота, които бѣха по-рано предметъ на спекулативно, интуитивно или мистично отношение, станеха предмети на точно експериментално изследване и доказване.

Това обстоятелство обогати човѣшкото познание, и то още не е преградило нѣкои стари заблудителни пжтища на човѣшката мисълъ. Защото е нужно време, докато една нова наука измѣсти стари традиционни отношения и докато заеме онази частъ отъ кръга на образсвателната система, която ѝ се пада въ сжщностъ. Тази е причината, поради която хората и до днесъ още не използватъ за своя животъ нѣкои истини, които използватъ по отношение на растенията и на животнитѣ. За усъвършенстауването на културнитѣ растения и на домашнитѣ животни държавата ни прилага широко придобивкитѣ на науката за наследствеността, но усъвършенствуването на нацията е предоставено на случайността. Растениевъдството и скотовъдството сж направили чудеса съ растения и животни и сж далеко надхвърлили постиженията, които се срещатъ въ природата. Днесъ могатъ да се създаватъ по поржчка сортове растения и раси домашни животни и все пакъ по отношение на нацията се подържа стариятъ случаенъ ходъ на нѣщата, като че ли науката не е нищо открила.

Съ хората и безъ това не може да се борава по воля, както се борава съ растенията и съ животнитѣ, но затова пъкъ е толкова по-наложително да се прекратятъ поне нѣкои явно дегенеративни процеси.

Най-важното нѣщо за една нация е запазването на здравето ѝ. Но повечето отъ хората мислятъ, че запазването на здравето на нацията се състои въ запазването ѝ отъ болести. Тази представа е, колкото наивна, толкова и невежествена.

Нацията има своя жизнеспособностъ и то, както въ тѣлесно, така и въ духовно отношение. А тази жизнеспособностъ може да спада или да се запазва или дори да се повишава, въ зависимостъ отъ грижитѣ, които се полагатъ за нея. Една раса животни може да бжде добре запазена отъ болести и може да бжде добре хранена и гледана и все пакъ да загубва постепенно жизнеспособността си вследствие неправилно развъждане. Затова съветството изпозва човѣшкото познание и се намѣсва съ голѣмъ успѣхъ. Защо трѣбва тогава да се оставя жизнеспособността на нацията на случайността? Напреднали нации, чиито ржководители гледатъ далеко, сж схванали вече дълга си. Освенъ борбата за опазване на нацията отъ болести и освенъ борбата за социална правда, която цели да създаде добри условия за всички, тѣ вършатъ планомерна работа и за повишаването на общата, духовна и тѣлесна жизнеспособностъ на нацията. Науката, която се занимава съ сжшността и съ мѣрките за повишение на тази жизнеспособностъ, се нарича расова хигиена. Тази наука е включена вече и въ медицинското образование.

Но съвременнитѣ политически и социални борби увличатъ нѣкои невежи хора да правятъ користни спекулации не само съ интереситѣ на нацията, но и съ науката. Така, напимѣрь, „60 видни българи“ съставиха еврейска книга противъ „расизмътъ“. Но, ако ги попитате, шо е раса, шо е расизъмъ, шо е расова хигиена, тѣ ще ви наговорятъ глупости. Невежи хора приказватъ отъ користъ срещу научни истини и то отъ името на науката! Такива „видни българи“ пишатъ, напр.: „Расизмътъ е една отречена отъ живота, науката и историята теория.“ . . . Всѣки може да си представи как-

ви поразии могатъ да постигнатъ една нация, ако съчетанието на користта и невежеството поеме ржководството ѝ и грижитѣ за нейното бждеше. Все пакъ такива книги сж много полезни, но отъ гледището на политическата хигиена на нацията и то най-вече като доказателство за ролята и качества на нѣкои наши обществени елементи.

Въ сжшностъ българинътъ се отличава съ извънредно силенъ усѣтъ за запазване здравето и жизнеспособността на потомството. Това се дължи отчасти на патриархално, съхранителното въздейста е на турското владичество въ продължение на петъ вѣка, презъ които останалитѣ европейски народи сж били подложени на народностни и културни дифузионни промѣни. Това се дължи отчасти на живота всрѣдъ природата и на наблюденията върху нея и особено на боравенето съ растения и домашни животни. „И куче да вземешъ, отъ сой го вземи“, казва българинътъ. А той всистина прилага въ своя животъ тази истина. При изборъ на снаха или на зетъ нашитѣ здрави селяци наблюдаватъ родителитѣ, взематъ предвидъ сжществуването на физически и душевни недостатѣци въ семейството, съ което ще се сродяватъ, на много мѣста устройватъ най-подробно оглеждане и т. н. Преди, стотина години цѣло севернобългарско село се размирило задето най-имотниятъ селянинъ поради лакомия взелъ отъ съседно село епилептична снаха. Още тогава възникнала тжжна народна пѣсенъ и още следъ три поколения, значи сега, въ наше време една трета отъ селото е вече поразена отъ епилепсия. Но то е пъкъ изолирано отъ околнитѣ села, които не се сродяватъ съ него. Такъвъ усѣтъ и такова чувство за отговорностъ има българскиятъ селякъ къмъ жизнеспособността на потомството си. Народнитѣ ни пѣсни сж богатъ източникъ за примѣри. Само полукултурни срѣди на градското ни население и особено „хайлайфътъ“ сж се откъснали отъ българския коренъ и за пари се сродяватъ и съ гнилоча. Родовиятъ усѣтъ на българина отива дори до крайностъ. На село взематъ много рѣдко снаха или зетъ отъ съседно село и то главно при вдовство или при други неблагоприятни случаи. На този усѣтъ се дължи и слабата асимилаторска способностъ на българския народъ

въ миналото. Докато съседните ни народи смътат за свой всеки инородец, който добре тяхното народностно съзнание, българинът смът, напр., за чужди и онъзи малцина българи, чиято прабаба или чийто прадедо е бил инородец. Този усът отива дори до страх от сродяване с чужденец. От там и търсенето дори на капки чужда кръв у нъкои сънародници и същевременно готовността за лични оскръбления на тази основа въ случай на лоши отношения. Ето защо българският народ е склонен да не признава за българи инородците. Докато съседните народи отхвърлят българинът е по-скоро склонен да забрави и да помисли за вземане на чуждо население. Чертата не е добра, защото води към губене на чуждата и на историческото ни минало, но тя е и добра, защото тя има и добра страна. Тази черта се дължи на истинността и на историческото ни минало, защото тя е за българина и тръба да се запомни, защото тя е до голяма степен изключението на изследванията, които се очакват изложени по-нататък.

Значително хора не са подготвени да мислят върно за отговорността за запазването на народното здраве. Тъй като те не могат да изглеждат от съображения, които изглеждат за чуждите. Човъчно е наистина да се грижиш за чуждите. Чуждо и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест? Чуждо и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест по многобройно отомство? Човъчно и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест многобройно не само по колониите? Не е ли чуждо болни хора съответно на чуждите и отговорността, а освен това и съучастнието на нацията? Въ страни като Германия и Англия медицинската помощ се прилага широко и отива въ тази насока. Чуждо и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест многобройно не само по колониите? Не е ли чуждо болни хора съответно на чуждите и отговорността, а освен това и съучастнието на нацията? Въ страни като Германия и Англия медицинската помощ се прилага широко и отива въ тази насока.

Чуждо и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест многобройно не само по колониите? Не е ли чуждо болни хора съответно на чуждите и отговорността, а освен това и съучастнието на нацията? Въ страни като Германия и Англия медицинската помощ се прилага широко и отива въ тази насока.

лизацията. Но и този въпрос е омотан от корисната политическа агитация. Въ борбата срещу известна държава народофронтската агитация изопачи същността на стерилизацията, обърка я съ кастрацията и внесе заблуда. Стерилизацията на мъжа става безболезнено, без отнемане дори на част от органи, не намалява никакъ, дори увеличава възможността за съответна радост и се препоръчва само по отошение на нъколко явно наследствени болести мъчителни за човъка и опасни за обществото. Ето защо медицинската пропаганда, буди човъчността и отговаря на нуждата към доброволно несъздаване на деца. Чуждо и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест многобройно не само по колониите? Не е ли чуждо болни хора съответно на чуждите и отговорността, а освен това и съучастнието на нацията? Въ страни като Германия и Англия медицинската помощ се прилага широко и отива въ тази насока.

Чуждо и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест многобройно не само по колониите? Не е ли чуждо болни хора съответно на чуждите и отговорността, а освен това и съучастнието на нацията? Въ страни като Германия и Англия медицинската помощ се прилага широко и отива въ тази насока.

Чуждо и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест многобройно не само по колониите? Не е ли чуждо болни хора съответно на чуждите и отговорността, а освен това и съучастнието на нацията? Въ страни като Германия и Англия медицинската помощ се прилага широко и отива въ тази насока.

Безбрежната генетическа възможност на нацията, да комбинира качества и белези, проявена въ отдалените й индивиди, открива дори невъзможни за обикновената мисъл възможности за телесно и духовно развитие - И едно провидателно национално ръководство е вече длъжно да вземе сметка за тази действителност. Ако при борбата с вредни растения и съ животни прилагаме подбора на вредните, то въ грижитъ за нацията се налага да се вземе сметка да се прекрати размножаването на вредните животни. И за това съществува чуждо и чуждо болни хора съответно на чуждите. Но човъчно ли е да им създадеш болест многобройно не само по колониите? Не е ли чуждо болни хора съответно на чуждите и отговорността, а освен това и съучастнието на нацията? Въ страни като Германия и Англия медицинската помощ се прилага широко и отива въ тази насока.

Има хора и в България, чиято съвест не трепва, когато

агитиратъ престъпно съ демагогия. Тѣ иматъ други противонационални интереси и вършатъ своето рушително дѣло. Когато се заговори върху подобни ясни и освѣтлени отъ науката въпроси, тѣ започватъ да крещатъ, ни въ клинъ, ни въ ржавъ, за други нѣща, съ целъ да заблуждаватъ. Така, напр., тѣ смѣсватъ подобни въпроси съ думата „расизъмъ“, на която нарочно втѣкватъ невежествено и заблудително съдържание. Тѣ втѣпяватъ, че расизъмътъ е измисленъ отъ нѣкоя държава и целѣлъ да изтѣкне превъзходството на една нация надъ друга нация.

Основателъ на расизма е учениятъ френецъ графъ Гобино. Въ своя трудъ „Опитъ върху нееднаквостта на човѣшкитѣ раси“ той изтѣква мисълта, че арийцитѣ и особено нѣкои нации сж истинскитѣ водачи на културата и на свѣта, но че тѣ не ще останатъ и за въ бѣдеше водачи; защото тѣзи нации, особено френци, англичани и германци, сж се твърде много смѣсили съ други раси и сж понизили равнището на своитѣ качества. Гениалниятъ германски музикантъ Рихардъ Вагнеръ поема учението на Гобино и го прави въ скоро време достояние на широкъ кръгъ отъ нѣмското общество. Следъ това Шеманъ, последователъ на Гобино и Вагнеръ, превежда трудоветѣ на Гобино, сазива идеята му и се опитва да я свърже съ нѣкои клонове отъ хуманитарнитѣ науки. До тукъ расовитѣ въпросъ остава предметъ на интуитивно и романтично отношение; но скоро следъ това великиятъ ученъ англичанинъ Houston Stewart Chamberlain поема въпроса и го поставя на природонаучна основа. Той пръвъ показа, че изучаването на нациитѣ трѣба да стане отъ строго природоизследователско гледище и той пръвъ свърза опита и познанията върху развѣждането на животинскитѣ раси съ изследванията върху човѣшкитѣ раси. Отъ тогава насамъ този въпросъ е предметъ на множество биологически изследвания отъ страна на хиляди изследователи и стотици научни институти, които сж успѣли да освѣтлятъ различни негови страни. Само Съединенитѣ щати сж похарчили много милиони долари за расови изследвания въ връзка съ негърския въпросъ; койго има голѣмо значение за тѣхъ. Шпенглеръ пренебрегна напълно

природоизследователското гледище и, като обяви, че „биологията е най-слабата наука“, посегна да разрешава въпроса главно съ метафизични и спекулативни сръдства. Затова той преставя шлагерно изключение, което потвърди още веднажъ парадоксално изказаната мисълъ, че истината се вижда изцѣло, само когато се наблюдава подъ жгълъ отъ 360°

Интересно е да се отбележи, че природонаучното отношение къмъ сжщността на нациитѣ и особено използването на заключенията отъ него се затѣмняватъ планомерно и съзнателно отъ два фактора. Единиятъ отъ тѣхъ е марксистическата пропаганда, кгато заблуждава съ политически цели. Макаръ че Съветска Русия има институти и учени, коуто заематъ едни отъ първитѣ мѣста въ областта на биологията и на генетиката, болшевишката политическа пропаганда твърди обратното на това, което съветскитѣ институти доказватъ. Защото въпроснитѣ научни факти противоречатъ изоснова на нейната идеология. Другиятъ факторъ, койго съзнателно и планомерно затѣмнява този въпросъ, е еврейството. Единствената народностъ, която има строга расова традиция и политика, е еврейството. А тѣмъ то затѣмнява въпроса всрѣдъ другитѣ нации. Защото има интересъ. Още по-интересно е да се изтѣкне, че и двата фактора, които затѣмняватъ въпроса, т. е. марксизъмътъ и еврейството, се намиратъ въ много интимна причина, историческа и политическа връзка. Заключението отъ това обстоятелство произлиза отъ само себе. На тѣзи два фактора приглашатъ, разбира се, и така нареченитѣ партийно-либерално-парламентарни елементи на ротативната демокрация. И тѣзи елементи, обаче, сж въ прѣка причинна връзка съ единия отъ първитѣ два фактора. Ето какъ общиятъ фронтъ съ този свѣтъ центъръ се очертава и въ областта на науката, за да затръни развитието на нациитѣ за неарийски расови интереси. Но, както се изтѣкна и по-рано, не истината страда, ако я разбератъ криво, а страда този, който я е криво разбралъ.

Сжщитѣ фактори се силатъ да предизвикатъ възмущение срещу твърдението, че едни нации имали предимство надъ други нации. За тази целъ тѣ изтѣкватъ на предно

мѣсто нѣкои прекалено шовинистични книги на известни чужди автори, които искатъ да изкаратъ, че тѣхнитѣ нации сж каймака на човѣчеството. Такива крайни автори има въ всѣка област на науката. Но съ тѣхъ не може да се оборва самага наука. Доколко, обаче, единиятъ факторъ си е присвоилъ правото да фалшифицира и науката и изкуствата, се вижда отъ факта, че дори Гете е билъ фалшифициранъ отъ него.

Така, напр., Гете отхвърли съ ясни и решителни думи участието на евреи въ културата на европейскитѣ народи. Той напѣтствува германскитѣ изселници да се предпазватъ отъ тѣхъ, „защото умѣятъ да изхитрюватъ почивашитѣ и да изпреварватъ съпѣтницитѣ“. Той твърди дори, че количеството имъ нѣма значение, защото само единъ *Bett-Ijude* е достатъченъ, за да разпѣне и осмѣе единъ Богъ“. Но учениятъ евреинъ *Guhrauer* взема отъ внуцитѣ на Гете ржкописитѣ и ги публикува, но следъ като отстранява тѣзи схашания на Гете Освенъ това, и ваймарското издание на Гете скрива фалшификацията на *Guhrauer*.

Фалшификацията на въпросния факторъ успѣ значи да заличи и Гетеви мисли отъ повечето нѣмски, а съ това и отъ чужди издания. Та нека съ отворени очи диримъ истината, защото имаме нужда отъ нея.

Взмутителна била мисълта, че едни нации иматъ предимство предъ други нации. Всѣки знае, че италиянитѣ сж по-музикални отъ повечето други нации, че германцитѣ иматъ по-голѣма организационна и умствена глѣбина отъ други нации, че евреитѣ иматъ по-голѣма дарба да печелятъ пари, отколкото всички останали нации, че българитѣ иматъ по-голѣми социални и военни дарби, отколкото съседитѣ имъ и пр. Затова нашиятъ селякъ казва: „Кучешки породи много, но една гони заяка“!

Въ сжщностъ въпросътъ за расовото изследване на нацията и въпросътъ за запазването на нейната жизнеспособностъ съвсемъ не е така поставенъ, както заблуждаватъ онѣзи фактори. Въпросътъ не е сведенъ до надпреварване на нациитѣ да се изкаратъ сами по „висши“ отъ другитѣ, нито пъкъ е сведенъ до отвѣждането на нови човѣшки ра-

си. Биологическата субстанция на нацията е една даденостъ. Тя не може нито да се отхвърля, нито да се размѣня по воля. Тя е такава, каквато е въ момента, и отъ нея трѣбва да се изхожда. А тѣзи, които я управляватъ и насочватъ, иматъ страшния дългъ да не я оставятъ да упада поради своитѣ дребни интереси или поради своята негодностъ. Тѣ иматъ дълга да направятъ всичко, което е възможно, за да запазятъ и повишатъ нейната жизнеспособностъ. Всѣка нация е орадеча въ възможноститѣ си да се развива и то въ границитѣ на наследственитѣ си качества. Но, оставена както сѣга на случайноститѣ, нейното срѣдно равнище остава низко подъ тѣзи граници и спада. А жестокото съревнование на нациитѣ и иднитѣ посколѣния на нацията изискватъ планомерна работа, която само може да подгости едно победно бъдаше, полезно за нацията, полезно и за общочовѣшката култура. Тѣй като едно хаотично объркване на нациитѣ, дори и ако би било възможно, би сринало културния напредѣкъ и би дало пѣтъ на покорителство отъ страна на други сега далечни, но останали свежи нации, то сегашната действителностъ и историческата проникателностъ сочатъ само единъ пѣтъ за напредѣкъ. Но, както отдѣлния човѣкъ не може да развие, нито физическитѣ, нито умственитѣ си дарби, ако не се подложи на такова възпитание и образование, което отговаря на неговата сжщностъ, така и нацията трѣбва да бжде опозната и изучена, за да се избератъ пѣтищата за нейното всестранно развитие.

Така е поставенъ въпросътъ за расовото изследване на нацията и въпросътъ за запазването и повишването на нейната жизнеспособностъ.

Първата задача е да се анализира, изследва и изучи сегашниятъ съставъ и сегашната сжщностъ на българската нация.

Но тѣй като споменатитѣ фактори, както и нѣкои повлияти неусетно отъ тѣхъ хора, а сжщо така и неподготвени хора твърдятъ, че нѣмало чисти човѣшки раси и затова цѣлата работа въ тази областъ била безпредметна, нека пояснимъ предварително нѣкои понятия.

Що е раса? Природознанието различава всрѣдъ отдѣл-

нитъ видове животни и по-нататъшни подгрупи, които нарича раси. Раситъ сж равностойни съ вариететитъ въ зоологията. Расата представя една срѣда отъ индивиди съ общи морфологически и физиологически качества, които иматъ опредѣленъ наследственъ ходъ.

У домашнитъ животни се взема предвидъ тѣлесното устройство, главно устройството на скелета, пигментацията и нѣкои физиологически качества и други постижения.

И у хората е така. По рано антроположитъ се задоволяваха съ тѣлесни измѣрения и особено съ измѣренията на черепа. Но биоложитъ допълватъ сега тѣзи белези съ проучвания върху пигмента, т. е. цвѣта на очитъ, кожата и коситъ, а въ последно време и съ изследвания върху кръввѣта, т. е. съ съотношението на кръвнитъ групи. Анатомическата и физиологическата сжшность се проявяватъ и въ така наречения изразенъ хабитусъ, т. е. въ съвкупността на външнитъ прояви.

Докато въ скотовѣдството намѣсата на човѣка въ развъждането, и то съ опредѣлена целъ, е главния факторъ при образуването на расата, въ живота на народитъ играятъ роля други обстоятелства.

Трѣбва да се има предвидъ отличаване на естествени отъ изкуствени раси. Естественитъ раси сж образувани и обособени въ по-продължително време и при сжщитъ външни условия. А изкуствениитъ или неоригиналнитъ раси сж образувани въ по-непродължително време или при промѣнливи условия. Затова естественитъ раси се смѣтатъ за по-обособени: по-типизирани и у тѣхъ съчетанието на тѣлеснитъ и душевнитъ особености е по-хармонично и по целесобразно. Честата душевна и тѣлесна дисхармония на расови и национални мелези е установена и отъ по-наблюдателнитъ обикновени хора.

Расовата особеностъ не бива да се схваща като пълна еднаквостъ на индивидитъ, които нито у животни, нито у хора могатъ да си приличатъ като монетитъ шанцувани отъ ед. а и сжща матрица.

Ширината въ която се колебаятъ отдѣлнитъ белези у индивидитъ всрѣдъ една раса, се нарича вариационна шири-

ра. Отъ това гледище има по-изравнени и по-малко изравнени раси. Но тукъ се има предвидъ онѣзи обикновени отклонения, които се дължатъ на наследствената сжшность на расата. Защото и околната срѣда и общитъ условия могатъ да причинятъ отклонения, но тѣ сж временни и маловажни.

Когато се мисли за расови белези, трѣбва да се знае, че не се унаследява, напр. точната форма на еди-какъвъ си черепъ, а се унаследява склонността къмъ образуване на черепъ съ такава форма. Развитие на единъ индивидъ всрѣдъ гладъ може да отклони въ известни граници формата на черепа, но добре отгледанитъ потомци на този индивидъ ще развиятъ пакъ типичния за расата черепъ. Преждевременно вкарване на индивида въ тежка работа заира: пълното развитие на костната система и индивидътъ напр. не достига пълния си ръстъ. Но добре отгледаниятъ му потомъкъ ще достигне ръста на расата си. Тѣзи обстоятелствени модификации трѣба да се иматъ предвидъ при тълкуването на расови въпроси. Биологията и генетиката сж толкова напреднали вече въ тази областъ, че, както е известно, растениевѣдството и скотовѣдството боравятъ съ математическа планомѣрность и точность. Интересно е, че докато за тѣзи области никой не дрѣзва вече да отрече значението на расата за постиженията на животнитъ, когато дойде редъ до хората, известни срѣди отричатъ това значение. И то съ помощта на разни недомислици за лица на чисти човѣшки раси и за смѣсване на народи въ течение на историята. Ами нали английскиятъ конь води началото си отъ смѣтане на две различни раси и последващо планомѣрно развъждане? Омѣлява се нѣкой да отрече сега тази раса, само защото нѣкога станала смѣсица? Ами нали кучешката раса вълкъ е добивала на нѣколко пѣти кръвь отъ истински вълци. Осмѣлява ли се нѣкой да оспори сеги обособеността и характерността на тази раса? Между тѣзи, които отричатъ расовия въпросъ за нациитъ, има и ловци. Защо тѣ и не опитватъ дори да отиватъ на ловъ за зайци, напр. съ овчарско куче или съ нѣкоя друга раса, а ходятъ съ зайчарь? Защо за такъвъ ловъ тѣ предпочитатъ предъ другитъ кучешки раси дори единъ смѣ-

сенъ зайчаръ? Такива хора знаятъ много добре значението на расата за постиженията и възможноститѣ на животнитѣ, а го отричатъ по отношение на хората. При това, то е очевидно дори за обикновения наблюдателенъ човѣкъ. Всѣки отъ насъ познава само отъ единъ погледъ евреитѣ сефердимъ. Толкова сж характерни и особени. Ами ако се взематъ, напр., по сто албански и еврейски деца и се подготвятъ при еднакви условия за търговия и следъ това се пуснатъ въ живота, въ какво състояние ще ги намѣрите следъ 20 години? Ами качествата твърдостъ, храбростъ, вѣрностъ, изпълнителностъ, другарска преданостъ, жертвоготовностъ за общи интереси, трудолюбие, честностъ и др. въ еднаква степенъ ли се притежаватъ отъ разнитѣ нации и не се ли отличаватъ нѣкои нации съ особеннo съчетание и притежание на нѣкои отъ тѣзи качества? Въ шуменско имаме села, които се състоятъ отъ по една четвъртъ турци, татари, нѣмци и българи, които отдавна живѣятъ едни до други и при еднакви условия. Койго ги познава на село, въ казармата, на наемна работа въ съседния конезаводъ и другаде, вижда голѣмата тѣлесна и душевна разлика.

Човѣкъ е склоненъ да усѣща себе си като центъръ на всичко и да не усѣща връзката съ миналитѣ и иднитѣ поколения. Никой не помислюва, че прилича, може би, външно, напр., напълно на нѣкой предшественикъ, който е живѣлъ преди 500 години. Въ сжщностъ петнадесетъ поколения, които се изнизватъ за около 500 години, сж за природата нищо. Отъ опита съ бързорастящи животни знаемъ колко незначителни сж 15, дори 50 поколения. Имаме точни родословия на коне, на кучета и на други животни и то снабдени съ фотографии на поколенията. Тѣ могатъ да удивятъ обикновения човѣкъ съ силата на наследствеността. Известни белези или съчетания на белези се наследяватъ, очевидно дори, съ десетки поколения нататъкъ. А хората се смѣтатъ кой знае колко откъснати, напр., отъ времето около Христовото рождение. А отъ тогава сж протекли само около 60 човѣшки поколения, които сж нищо за природата и за генетиката. Затова срѣщаме „библейски“ физиономии изъ Ючъ бунаръ. Родословията и семейнитѣ портретни сбирки на знатни западноев-

ропейски родове, нѣкои отъ които иматъ материали за 12 столѣтия, сж много поучителни. Който има знания и цѣлостна представа за генетическата сжщностъ на нацията, се удивлява, че съвременната образователна система лишава интелигенцията отъ толкова важни за човѣшкия свѣтогледъ познания и представи.

Нѣмало чисти човѣшки раси, та затова въпросътъ билъ безпредметенъ. Нека се знае и научния фактъ, че дори и когато има нѣкакъвъ или нѣкакви примеси въ една нация, то докато тя продължава да се размножава и да държи количествено надмощие, тя придава облика на цѣлостта.

И тъкмо въ това се състои задачата на расовата хигиена. Тя цели да посочи пжтищата за запазване и повишаване на общата жизнеспособностъ на нацията съ огледъ на най-желанитѣ ѝ постижения и на нейното бждаше. А нѣма съмнение, че има расови елементи, които трѣбва да се отстраняватъ като нежелани и, че има неблагоприятни расови процеси, които нѣма да протекатъ безнаказано, ако се оставятъ на случайността. Ржководството на нацията и на нейната държава трѣбва да сложи като своя най-важна задача, наредъ съ външната отбрана, дейността за запазването на живота на нацията, т. е. запазването на нейната обща жизнеспособностъ.

Но спасителнитѣ пжтища въ тази посока ще бждатъ посочени и непрестанно сочени въ бждеше и при съответни случаи. Целта на този трудъ е да направи първата стъпка, като очертае биологическия обликъ и расовата сжщностъ на българската нация въ сегашния ѝ съставъ. Или другояче казано, целта е да се направи расова диагноза на българитѣ. Както всѣка диагноза, така и расовата диагноза не може да се направи въз основа само на единъ белегъ. Установяването само на особеноститѣ на костната система и главно на черепа не е достатъчно. Установяването само на пигментацията или само на съотношението на кръвнитѣ групи не е достатъчно. Но едновременното установяване на тѣзи три вида особености е достатъчно за очертаване на расовия обликъ въ общи и главни черти. Тѣ могатъ, разбира се, да се допълнятъ и съ други, напримъ

психически, духовни и пр. особености. Но трите споменати и използвани в този труд особености сж много важни и дори най-важни. Защото се поддават на точно описване и доказване и защото очертават напълно морфологическия облик и вземат предвид извънредно важни физиологически особености. Тези белези се намират в корелация с по-голямата част от останалите особености и прояви и сж достатъчни за очертаването в главни черти на националния облик. По какво различава обикновеният човек и то само от един поглед, например, монголеца, чеха и евреина сефердим? Колко характерна е разликата и как мигновено се установява, а при това окото долавя само част от споменатите белези!

Бележите, които сж взети предвид и които сж използвани в този труд за общата расова диагноза на българите, сж за целта достатъчни. Още повече, че целта е да се установи изравнена ли е и то в каква степен българската нация в сравнение с другите нации и какъв е расовият облик на българската нация в сегашния й състав в сравнение с други нации.

Какво представя сегашния й състав? Той би могъл да бъде сравнен от известно гледище с вълните, които виждаме в даден момент на повърхността на едно море. Водата, субстанцията на морето е вълното, а отделните вълни в даден момент сж само мимолетна форма на материята, на основната субстанция. Така и отделните индивиди и поколения сж само мимолетна форма и израз на основната национална субстанция.

Разбира се, че и това сравнение, като всяко сравнение, не е пълно и изчерпателно, но все пак то потиква фантазията, за да си представим собственото отношение към нацията от известно гледище.

Във този смисъл човек има биологически основания да се чувства безсмъртен и по линията на своето потомство, но най-вече сред генетическата сщност на своята нация. Сигурно не е случайност, дето голъми национални герои сж умирали и умират сж готовност и лекота за спасението на нацията си. Тъхният необикновен усът

към нацията им отваря истинския път към интимната и дълбока родствена общност с нейната субстанция и ги окриля да живеят сж и чрез нея. Тъ сж най-висшата проява на чувството за самосъхранение и на стремеза към истинско безсмъртие.

Нацията е в своята жизнена възможност безсмъртна. Тя не е като отделните организми, които се раждат еднократно и, след като се развият остаряват и умират. Тя е генетическата общност на множество индивиди сж разнообразни заложи и сж безбройни комбинативни възможности, които представят постоянна готовност за приспособяване към новопоявени изисквания. Нацията не може да умре и остарее, особено в наше време, освен ако е вече насилствено отведена по задънени пътища, както е вече станало сж някои други нации, и освен ако не бъде нарочно отклонявана от пътя на правилното си развитие, както става сега сж повечето западноевропейски нации. Един съвременен учен сравнява от известно гледище нацията сж гората. Множество дървета в един лес поникват, развиват се и умират, но на тяхно място никне подръста от нови дървета и така едни се заместват от други, а кръстосаното оплождане заедно с мутациите държат леса в непрестанна приспособимост към евентуалните помъни на условията. Тъй, че лесът е в своята жизнена възможност безсмъртен. Но той може да пострада, да залинее и дори да загине от външни причини, като напр. от сеч, от пожар, от разни паразити и от изместването му от други растителни видове. Но ако е нагоден към общите условия или ако е добре гледан и пазен, той е от човешко гледище наистина безсмъртен.

Така е и сж човешките раси и сж нациите. Поколенията следват едно след друго. Откритието на гениите в механизма на наследствеността, сж тяхната безбройна комбинативна възможност, както и мутациите, обясняват жизнеспособността и приспособимостта. Съчетанието на разните геноми и дълителните явления дават богати възможности за явяването на нови и по-добре приспособени биотипове. Тъй като многобройните биотипове имат раз

лична приспособимост към условията, то тази многоликост играе важна роля в борбата за съществуване. Човешките раси и нациите носят наистина биологическата възможност за безсмъртие. Но, както примърът с ласа подсказва, унищожението може да настъпи от външни причини, като напр. от трайно завладяване от други нации, от културно обездушаване, от паразитно омаломощаване, което подготвя държавното и културно завладяване отвън. А във биологически смисъл пропадането може да настъпи и вследствие на нецелесъобразна човешка намеса в хода на естествените процеси. Въ съвременната „културна“ държава, в която естествената биологическа саморегулация на нацията се измества все повече и повече от човешката намеса в естествените процеси, се върши едно планомерно понижение на общата жизнеспособност. Влошаването на социалните отношения и липсата на морална сила за тяхното оправяне водят не само към понижаване на националната жизнеспособност, но и към неестественото извличане и закрепяване на малоценни хора начело на националното ръководство. От друга страна, така наречените либералистични стремежи на миналия век се изразяват сега в едно напредващо и само на глед човекколюбиво прилагане на медицинската и социалната помощ. Тя е в същност неморална в този си вид, защото обществото помага на тези, които то е увредило предварително с своето собствено безредие и защото превръща тази помощ, от национален дълг, в снисходително, унизително и невъзпитателно даване на милостиня. А най-лошото от биологическо гледище е това, че докато тази непроницателна медицинска помощ прави всичко възможно, за да запази и да разплоди и всички малоценни елементи, общественият ред затиска все повече и повече по-голямата част от най-жизнеспособните елементи. И така докато за растенията и домашните животни вършим подбор на най-ценното, по отношение на самата нация се върши в биологическо и социално отношение тъкмо обратното. Това налага да се вземат становища и мерки. Наредъ с всички културни и военни мерки за развитие на нацията, трябва да се вър-

ши планомерна упорита работа за повишаване на общата жизнеспособност на нацията. И след като стане така, че нацията се поведе от най-проницателните и най-борческите си синове, тогава нейното безсмъртие ще остане да зависи само от истинските ѝ качества в съревнуването въ всички нации. А тукъ ще решават общите предимства на една нация надъ друга нация, което е полезно и за общочовешкия напредък. Всички нации не сж равностойни. Единъ погледъ на географската карта ще напомни, че има нации, които сж екземи за човечеството, че има други нации, които сж стопанска и културна задръжка за него, и че има нации, които сж творци на култура и на човешки напредък.

Генетическите възможности за нацията, които въплъщава отделният ѝ представител подсказватъ значението, което има отнемането и на най-малкото село от чужда и съседна нация. Едно село ражда Паисий, друго ражда Карджата, едно градче — село ражда Раковски, а друго ражда Левски. Какъ би се развила българската история, ако тези села и градчета бѣха отнети и стопени от други нации? Всѣко, дори и най-малкото национално селище представя върогаенъ източникъ на национална сила, а презъ вековете и въ развигието на историята всѣко селище ще даде своето. И затова нѣма по-голямо престъпление отъ самоотказването отъ части на нацията. То води не само къмъ народностно и териториялно намаление, но води и къмъ друга двойна загуба. Утрешниятъ нашъ националенъ герсей, който би се родилъ тамъ, ще стане герсей на нацията съперникъ.

Сегашниятъ съставъ на българската нация е съкровищницата на нашите дарби и на гордого минало на българщината, тя е живото тѣло на днешна България и е днесъ изходното начало за мисията, която животътъ ѝ е възложилъ.

Нека изгъкнемъ сега каква представа има за себе си известна частъ отъ така наречената българска интелигенция.

Малцина си даватъ сметка за истинската сила и за необикновеното могъщество на голите думи и на празните формули. Само тактиците на интернационализма сж усѣ-

тили и използвали тази сила. А заблудените им последователи сж възприели по заповедь боравенето съ тях и се придържат строго о тактиката на своята пропаганда. Мнозина се чудят на упорството и на фанатизма на някои марксисти и лжедемократи. Тъ обаче, не схващат, че имат насреща си хора, които по-малко мислят, а повече вярват и които идоллизират думи и формули, на които робуват. Отъ това тъкмо робуване произлиза не само неясногата въ мислинето, но още и упорство и непоправимост. Робът на думата изпитва страх, когато помисли, че трябва да я напусне, но не само защото ѝ вярва, но защото усеща, че щомъ изостави тази своя слъпешка тояга, ще остане безъ Опора. Тъй като се е отрекъл да мисли съ собствения си умъ, той е станалъ отдавна духовенъ слъпецъ.

Никой народъ не е пострадалъ толкова, колкото българскиятъ, отъ това робуване. Така, напр., въ стремежа си да отричатъ всичко българско, пораженците въляиха въ интелигенцията ни заблудата, че ние сме крайно смъсенъ народъ, който престаялъ забъркана кръвна смъсица отъ разни народи и че затова не сме си мязали единъ на другъ, а всъки различно изглеждалъ.

Разбира се, че само специалистътъ може да установява подобни работи и то когато има на разположение изследователски материалъ. А обикновениятъ човѣкъ има само лични и най-често невѣрни впечатления за такива нѣща. На бѣлия човѣкъ, напр., негрите изглеждатъ досушь еднакви, но за негъра бѣлитъ хора си така приличатъ. Гражданинътъ не вижда разликата между овцетъ отъ едно стадо, но оварътъ познава всъка овца отъ стадото и то отъ далече. Така и българинътъ вижда различията всрѣдъ събратята си и еднаквостта всрѣдъ чуждите народи, но не всъки българинъ може да си даде смѣтка за това, което вижда. Затова съзнателно ръководените нации не оставатъ на улицата и на чуждите пропаганди да създаватъ обществено мнение и мѣрките за националните имъ особености. Но голъма частъ отъ нашата интелигенция се е занимавала съ утопии и съ отвлѣчени нѣща, а е пропуснала

много отъ най-важните си задължения. Това се доказва отъ обстоятелството, че многобройни научни факти оставатъ и до днесъ неизползувани за националното ни образование и възпитание. Нашето общество е заблудено дори върху най-основните истини на българската действителност. Странно е, но българската интелигенция не познава дори физическия образъ на българина. Ето доказателствата:

Ако попитате първия срещнатъ „интелигентъ“, дали въ Северна или въ Южна България хората сж по-мургави, той ще ви отговори, че южнобългарите сж по-мургави. А въ сжщностъ процентътъ на мургавите е малко по-високъ въ Северна България.

Ако попитате сжщия „интелигентъ“, дали севернобългарите или южнобългарите сж по-високи на ръстъ, той ще ви отговори, че севернобългарите сж по-високи. А въ сжщностъ и това не е вѣрно.

Дотолкова познава нашта интелигенция дори основните особености отъ физическия образъ на българинъ! Запитайте се тогава, какво ли познава отъ духовния му образъ? Сигурно и другите му твърдения ще бждатъ толкова вѣрни.

Но вие ще го срещнете или въ нѣкой алиансъ, или въ нѣкой X-българска взаимност, или въ дружество за сближение съ други народи, или пъкъ въ интернационални гнѣзда. Той себе си още не познава, а е тръгналъ по вѣтъра. И, докато за него е аксиома, че „българите сж смъсица“, българските библиотеки и научни институти очакватъ напраздно, че съзнателни хора ще потърсятъ най-после и ще използватъ ценни материали, отъ които ще опознаемъ българщината за да я насочимъ най-после въ пътя, по който тя най-бързо ще напредва.

2. Диагноза

Известно е, че при извършването на антропологически изследвания се отдава особено значение на измерванията на костната система, които засѣгатъ, както размѣра, тъй и формата ѝ. По отношение на българите сж извършени до сега множество частични и нѣколко доста обширни изследва-

ния. Така напр. проф. Д-ръ С Ватевъ е събралъ въ последнитѣ 40 години многообразенъ материалъ. Дисертацията на Д-ръ К. Дрончиловъ съдържа също така цененъ суровъ материалъ. Начинътъ на събирането и на обработването на тѣзи материяли, обаче, не позволява да бждатъ използвани направо. Много ценна за прѣко използване е работата на Д-ръ К. Дрончиловъ върху телеснитѣ размѣри на български новобранци. Също така ценна заради материяла, който съдържа, е и работата на Д-ръ М. Баланъ, която представя изследвания върху българското женско корито. Найинтересна и ценна е, обаче, работата на Д-ръ Панайотъ Ганевъ, за която сж изследвани 9091 българи, отъ които 6060 души сж отъ сегашнитѣ предѣли на българската държава, а 3031 души представятъ населението на цѣла Македония въ истин китѣ ѝ граници. Материалътъ е събиранъ между 1932 и 1935 година, когато Д-ръ П. Ганевъ е работилъ въ института за биологични изследвания на проф. Методи Поповъ отъ Мед. ф-тъ. За изследванията сж вземани българи, чийто семеенъ произходъ е добре проученъ и чийто родители произлизатъ отъ едно и също населено мѣсто. При това, материалътъ е събиранъ целесъобразно отъ всички околии, естествени и административни области на страната. За изследването на българитѣ отъ Македония е използвана многообразната ни македонска емиграция, отъ която сж взети 3031 души. Отъ всички части на цѣла Македония сж взети пакъ само такива представители, чийто семеенъ произходъ е известенъ и чийто родители произлизатъ отъ едно и също населено мѣсто. Материалътъ на Д-ръ П. Ганевъ е използванъ най-напредъ за дисертационна работа, а следъ това една частъ отъ него, и то изследванията на кръвчитѣ групи, е печатана презъ 1934 г. въ германското списание за расова физиология. Презъ лѣтото на 1937 година Д-ръ Ганевъ подложи наново цѣлия материалъ добитъ отъ измѣрванията на костната система на основна преработка и то по вариационно-статистическия методъ. По такъвъ начинъ се стигна за пръвъ пжтъ до едно изседвание на българитѣ не само споредъ целесъобразно и уеднаквено събранъ материалъ, но и съответно най-

углѣбенитѣ и точни съвременни методи.

Отъ таблица I взета отъ изследванията на Д-ръ К. Дрончиловъ върху телеснитѣ размѣри на 175.437 новобранци се налагатъ две заключения:

1. Че българитѣ принадлежатъ къмъ среднорѣстовия типъ съ склонностъ къмъ високъ типъ защото процентътъ на високитѣ е малко по-голямъ отъ процентътъ на низкитѣ хора и защото измѣрванията изобщо се отнасятъ до новобранци, които не сж развили окончателно разстежъ си;
2. Че вариационния редъ показва правилно разпределение на хората по височина, което говори явно за расова изравненостъ по отношение на този белегъ.

Табл. I.

Височина въ см.	Индивиди	%	Височина въ см.	Индивиди	%
153	22	0.01	170	9,842	5.61
154	2,217	1.26	171	7,565	4.31
155	2,497	1.42	172	6,814	3.88
156	2,920	1.66	173	5,231	2.98
157	3,715	2.12	174	4,510	2.57
158	4,696	2.68	175	3,528	2.01
159	5,707	3.25	176	2,680	1.53
160	8,003	4.56	177	2,018	1.15
161	8,520	4.86	178	1,594	0.91
161	10,032	5.72	179	1,081	0.62
163	10,753	6.13	180	814	0.47
164	11,371	6.48	181	542	0.31
165	12,840	7.32	182	371	0.21
166	12,173	6.94	183	210	0.12
167	11,954	6.81	194	145	0.08
168	11,179	6.37	185	120	0.07
169	9,592	5.47	186 и повече	178	0.10

Всичко 175,437

Таблица II съдържа резултатите от изследванията на Д-ръ П. Ганезъ върху размърите и формата на главата, черепа и лицето.

Сг изключение на вариационния редъ за дължината на черепа, който показва два близки единъ до другъ максимума, и на вариационния редъ за индекса на черепа, който има два още по-незначителни максимума, вариационните редове за ширината на черепа, за ширината на лицето за височината на лицето и за индексите на лицето, показватъ правилно разпредѣление на индивидите и говорятъ за изравненостъ.

Вариационните коефициенти за всички измѣрения показватъ сравнителна изравненостъ, коефициентите за ширината на черепа, за ширината на лицето и за индекса на черепа у българите отъ Македония показватъ една още по-голяма изравненостъ у тези българи по отношение на тези белези.

		Ширина на черепа																																											
		Дължина на черепа																																											
		Ширина на лицето																																											
		Височина на лицето																																											
		Индексъ на главата																																											
		Индексъ на лицето																																											
		Индексъ на лицето																																											
Миллиметри.	Брой	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180	185	190	160	165	170	175	180	185	190	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180	Брой	Вар. коеф.						
Бълг. отъ Царството	2043	6	23	177	362	685	462	248	63	13	2	1	1	—	2	7	69	173	536	462	547	175	64	5	1	—	2	1	10	28	147	111	428	170	91	19	15	3	—	1	—	1	—	1123	5.64
Бълг. отъ Македония	422	1	—	7	64	114	157	58	18	3	—	—	—	—	1	—	11	31	84	105	120	44	25	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	422	3.85					
Миллиметри.	Брой	160	165	170	175	180	185	190	195	200	205	210	215	220	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180	Брой	Вар. коеф.													
Бълг. отъ Царството	2043	2	7	69	173	536	462	547	175	64	5	1	—	2	1	10	28	147	111	428	170	91	19	15	3	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1123	5.64							
Бълг. отъ Македония	422	1	—	11	31	84	105	120	44	25	—	—	—	—	1	—	11	31	84	105	120	44	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	422	3.85						
Миллиметри.	Брой	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180	Брой	Вар. коеф.										
Бълг. отъ Царството	1123	—	1	12	35	58	119	04	373	207	102	9	1	—	—	—	—	1	10	28	147	111	428	170	91	19	15	3	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1123	5.64						
Бълг. отъ Македония	386	—	1	—	7	5	52	101	161	45	10	1	—	—	—	—	1	10	28	147	111	428	170	91	19	15	3	—	1	—	1	—	1	—	—	—	386	4.05							
Миллиметри.	Брой	95	100	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180	95	100	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180	Брой	Вар. коеф.						
Бълг. отъ Царството	1123	1	10	28	147	111	428	170	91	19	15	3	—	—	—	—	—	—	—	1	10	28	147	111	428	170	91	19	15	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1123	5.86					
Бълг. отъ Македония	386	—	14	43	121	83	89	26	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	43	121	83	89	26	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	386	6.02						
Миллиметри.	Брой	66	68	70	72	74	76	78	80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100	66	68	70	72	74	76	78	80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100	Брой	Вар. коеф.						
Бълг. отъ Царството	2043	2	—	4	17	53	117	244	337	350	209	160	116	32	12	9	3	1	—	2	—	4	17	53	117	244	337	350	209	160	116	32	12	9	3	1	—	—	2043	5.43					
Бълг. отъ Македония	422	—	3	6	16	33	55	69	97	53	34	15	8	3	2	—	—	—	—	—	3	6	16	33	55	69	97	53	34	15	8	3	2	—	—	—	—	422	4.96						
Миллиметри.	Брой	66	72	74	76	78	80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100	66	72	74	76	78	80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100	Брой	Вар. коеф.										
Бълг. отъ Царството	1123	1	7	7	26	46	97	85	126	138	122	101	91	37	17	4	—	—	—	1	7	7	26	46	97	85	126	138	122	101	91	37	17	4	—	—	—	1123	6.78						
Бълг. отъ Македония	886	—	4	8	28	41	56	45	57	51	26	87	18	18	4	—	—	—	—	—	4	8	28	41	56	45	57	51	26	87	18	18	4	—	—	—	—	886	6.70						

И така, според известната таблица на Dehicker българитѣ се разпредѣлятъ по следния начинъ, указанъ въ таблица III:

Таблица III.

	Индексъ	Бълг. отъ царството	Бълг. отъ Македония
1. Dolichokephal — дългоглави —х—	75-9	368.670/0	239.790/0
2. Mes. kepha I — средноглави —76—	80-9	2079.3780/0	1046.3450/0
3. Brachikephal — широкоглави —81—	85-4	2079.3770/0	1156.3810/0
4. Hurebrachikephal — свърх. широкоглави —85-5—	х	975.1780/0	590.1950/0

Отъ процентното разпредѣление изъ тѣзи 4 групи се вижда, че въ сравнение съ голѣмитѣ народи българитѣ сж по-изравнени въ това отношение.

Отъ изследванията на коритото (тазѣтъ) извършени отъ Д-ръ М. Баланъ върху 1516 женски корита се вижда, че по-отношение дистанциитѣ *spinarum, cristarum* и *conjungata externa* индивидитѣ образуватъ сжшо така правилни редове, а само по отношение дистанцията *infertrochant-rica* тѣ даватъ крива съ две близки максимума и то, като малко повече отъ половината индивиди показватъ корито, което е средно съ около 1 см. напрѣчно по-тѣсно отъ средната норма на останалитѣ европейски народи. Но тѣзи корита сж отъ друга страна, почти толкова удѣлбочени. По отношение на тази дистанция вариационната крива изглежда като да е резултатъ отъ кривитѣ на два народности типа.

Тѣкмо на туй мѣсто трѣбва да се направи едно много важно предупреждение къмъ всички, които ще тълкуватъ въ бждеше вариационни редове и криви отъ подобно естество. Когато се тълкуватъ криви съ повече отъ единъ максимумъ, трѣбва да се има винаги предвидъ, че тѣзи максимуми могатъ да произлизатъ: 1. Отъ недостатъчния брой на изследванитѣ индивиди, 2. Отъ малката класа разлика при построяването на вариационния редъ, 3. Отъ простата наследствена обусловеностъ на даденъ белегъ и, най-после, 4. Отъ смѣшването на две популации, напр., на два различни въ расово отношение народности типа.

Ето защо за да се избѣгне погрѣшното тълкуване на такива редове и криви, трѣбва да се извърши подробенъ и все-страненъ анализъ на съмнителния вариационенъ редъ и то, като се предприеме: 1. Математическо изследване чрезъ сравняване на теоритичната биномиална крива, която отговаря на изследваната емпирична крива, съ тѣзи емпирична крива, та да се види дали отклоненията иматъ значение или сж-случайни, и 2. Изследване върху наследствената обусловеностъ и върху наследствения ходъ на съответния белегъ. И когато тѣзи изследвания дадатъ достатъчно основания да се предполага смѣшението на различни популации, тогава да се подирятъ исторически и други обяснения.

Много интересни сж резултатитѣ отъ изследванията на Д-ръ П. Ганевъ върху пигментацията на българитѣ, т. е. върху цвѣта на коситѣ и очитѣ имъ.

Върху естеството и сжщността на пигментацията у животнитѣ и хората сжществува грамадна научноизследователска литература. Въпроситѣ за химията, образуването, морфологическата връзка, феногенетиката, зависимостта, наследствения ходъ, връзката съ жизнеспособността, и съ работоспособността на пигментацията, както и редъ други въпроси, сж били предметъ на подробни изследвания. Пигментацията започва още въ утробния животъ. Тя е въ връзка не само съ многобройни вътрешни фактори, на организмъ, но дори и съ разпредѣлението на нерви и кръвоносни съдове на съответни мѣста. Пигментния апаратъ предпазва организма отъ ултравиолетовитѣ до синитѣ лъчи на слънцето и действа въ зависимостъ отъ повече вътрешни и външни фактори. Затова при нужда организмъ може да усилитъ или да отслабитъ образуването на пигментъ и то само въ известна граница, но въ зависимостъ отъ нуждата. Пигментацията е наследствено обусловена и има опредѣленъ наследственъ ходъ. При това, пигментацията, като расовъ белегъ у хората, не представя постоянно и точно опредѣлено количество пигментно вещество, но е дадена наследствено като едно основно количество пигментъ заедно съ наследствено обусловената възможностъ за образуване на допълнителни количества пигментъ, като реак-

ция на външни раздразнения. Така напр., всеки човекъ има свой определенъ цвѣтъ на кожата при нормално облъкло и околни условия, но щомъ започне да се излага голъ на слънце то количеството на пигмента се увеличава, за да бжде организъмътъ му предпазенъ отъ ултравиолетовитѣ и синитѣ лъчи на слъщето. Затова човѣшкитѣ раси изъ тропическитѣ мѣста сж интензивно пигментирани. Но въ сравнение съ увеличението на пигмента на кожата, отъ прѣко излагане на слънце, току шо дадено за примѣръ, всеки знае, че цвѣтътъ на очитѣ и коситѣ не реагира така и е консервативенъ. Въ тѣзи много ясни граници, пигментацията у хората е расовъ белегъ. Наивно е твърдението, че тя зависѣла изцѣло отъ външнитѣ условия. Туземното население на Америка е червенокожо, но европейскитѣ преселници тамъ не станаха презъ вѣковетѣ червенокожи, както японскитѣ преселници останаха жълтокожи и както отведенитѣ на робство тамъ негри си останаха чернокожи. Тѣй сжшо и финитѣ заседнали презъ време на преселенията на народитѣ толкова на северъ, сж запазили и до днесъ свойствената на расата си пигментация. Пигментацията у хората е расовъ белегъ, койго е интимно свързанъ съ физиологическия, душевния и темпераментния имъ обликъ.

По отношение цвѣта на косата у хората е възприето разпредѣлянето на хората на следнитѣ деветъ класа: 1. блѣло-руса, 2. жълто-руса, 3. тъмно-руса, 4. кестенява, 5. черна, 6. черна съ синкава отсѣнка, 7. червено-руса, 8. червено-кестенява, и 9. лисаво-червена. Таблица IV показва какъ се разпредѣлятъ изследванитѣ 5494 българи отъ сегашнитѣ предѣли на Царството и 3031 българи отъ цѣла Македония всрѣдъ споменатитѣ 9 класове, споредъ цвѣта на косата. Тази таблица съдържа и даннитѣ за цвѣта на очитѣ на сжщитѣ българи. По отношение цвѣта на очитѣ, т. е. на ириса, е възприето разпредѣлянето на следнитѣ деветъ класа: 1. синъ, 2. сивъ, 3. синъ съ оранжевъ кржгъ, 4. синъ съ кафявъ кржгъ, 5. зелени, 6. златисто-кафяни, 7. кафяни, 8. тъмно-кафяни, 9. черни.

Тѣзи данни за пигментацията на българитѣ отъ Цар-

ството и отъ цѣла Македония показватъ:

1. Че по отношение цвѣта на косата българитѣ, както отъ Царството, тѣй и отъ цѣла Македония, иматъ своя максимумъ решително въ класата на кестенявитѣ, която схваща заедно съ тъмнокоситѣ надъ 83% отъ еднитѣ и надъ 66% отъ другитѣ.

2. Че по отношение цвѣта на очитѣ, както българитѣ отъ Царството, тѣй и българитѣ отъ цѣла Македония, иматъ два максимума, отъ които най-високиятъ лежи въ класа на кафянитѣ, а единъ значително по нисъкъ, но затова пѣкъ отдалеченъ и явенъ, лежи въ класа на синитѣ. Това разпредѣление е интересно и може да се изтълкува, отъ една страна, като изразъ на два народностни типа, отъ които единиятъ е синоокъ, а другиятъ е тъмноокъ; при което тъмноокитѣ явно преобладава, и отъ друга страна, като още едно явно доказателство за еднакия народностнорасовъ съставъ на българитѣ, както отъ днешнитѣ предѣли на Царството, тѣй и отъ цѣла Македония.

Таблица IV.

			1	2	3	4	5	6	7	8	9
Коса	Българи отъ царството	Брой	145	143	568	3213	1330	16	42	33	4
		0/0	2.6	2.6	10.3	58.5	24.2	0.3	0.8	0.6	0
Коса	Българи отъ Македония	Брой	123	147	732	1597	397	14	14	7	—
		0/0	4.1	4.8	24.1	52.7	13.1	0.5	0.5	0.2	—
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ирисъ	Българи отъ царството	Брой	830	376	115	101	161	989	1974	866	82
		0/0	15.1	6.9	2.1	1.8	2.9	18.0	35.9	15.8	1.5
Ирисъ	Българи отъ Македония	Брой	339	176	130	87	142	375	1095	666	21
		0/0	11.2	5.8	4.3	2.9	4.7	12.4	36	22	0.7

Още по-интересни сж резултатитѣ отъ изследванията на сжщитѣ 6060 българи отъ Царството и 3031 българи отъ цѣла Македония по отношение на кръвогруповата принадлежностъ.

На предни да се изтъкнатъ тѣзи резултати, нека се

очертае, макаръ и на кратко, сжщността на кръвогрупповото раздѣление на хората изобщо.

Ландщайнеръ е открилъ презъ 1901 год. свойството на кръвния серумъ да аглутинира кръвнитѣ тѣлца на чужда кръвь и възъ отнова на съответни опити е установилъ три кръвни групи Дункернъ и Хиршфелдъ даватъ обяснение на кръвогрупповото разпредѣление съ помощта на два аглутиногена и на два аглутинина. Въ наше време сж отлчени вече четири кръвни групи, а именно О, А, В и АВ, които иматъ следната предадена на кратко, характеристика: Група О съ нечувствителни кръвни тѣлца, но съ серумъ, който аглутинира кръвнитѣ тѣлца на останалитѣ три групи кръвь; група А съ кръвни тѣлца, които се аглутинирватъ отъ серума на О и В, и съ серумъ, който аглутинира на В и АВ; група В съ кръвни тѣлца, които се аглутинирватъ отъ серума на О и А, и съ серумъ, който аглутинира тѣлцата на А и АВ; група АВ съ тѣлца, които се аглутинирватъ отъ серумитѣ на О, А и В, и съ серумъ, който не аглутинира тѣлцата на никоя отъ другитѣ три групи. Кръвогрупповата принадлежност на човѣка се опреѣля съ смѣсане на човѣчнѣ кръвни тѣлца съ познатѣ серумъ или пъкъ чрезъ смѣсане на познати кръвни тѣлца съ не известнитѣ серуми. Кръвогрупповата принадлежност на човѣка е неизмѣнима презъ цѣля му животъ. Кръвнитѣ тѣлца добиватъ свойствата си още въ утробния животъ, а серумътъ добива свойството си около 3 месеца следъ раждането. Кръвогрупповата принадлежност е, при това, наследствено обусловена и има опреѣленъ наследственъ ходъ. Споредъ Хиршфелдъ, белезитѣ А и В сж така разпредѣлени между човѣшкитѣ раси и народитѣ, че въ Западна Европа преобладава група А, която има полюса си въ Ангелнъ, а група В преобладава въ Китай и има полюса си въ Пакингъ. Кръвогрупповата принадлежност се използва практически въ сждебната медицина, когато трѣбва да се опреѣли принадлежността по оставени кръвни петна и когато се дири бащата на детето съ споренъ произходъ. Но най-важното е използването на кръвогрупповата принадлежност въ медицината при преливане (трансфузия) на

кръвъ отъ единъ човѣкъ на другъ. При това групата О е общъ дарителъ, но не понася друга кръвь, освенъ своята. АВ приема отъ всички кръвь, а А и В могатъ да даватъ само на себе си кръвь.

Отъ съотношението на А и В Хиршфелдъ е установилъ единъ расовъ индексъ, споредъ който дѣли народитѣ на три типа: европейски съ индексъ по-голѣмъ отъ 2, между-ненъ съ индексъ между 2 и 1 и азиатско-африкански съ индексъ по-малкъ отъ 1. Шефанъ отъ своя страна дава друго разпредѣление: атландска висока област — индексъ А надъ 3, източно-атландска смѣсена — индексъ А между 2 и 3, гондванска смѣсена област — индексъ А между 2 и 1 и гондванска висока област съ индексъ А по-малкъ отъ 1 и въ която лежи полюстътъ на В.

Кръвогрупповото разпредѣление на българитѣ е било изследвано до сега отъ страна на Цончевъ, Сеизовъ, Московъ, Гезерова, Хиршфелдъ, и Мануила и то въ различни времена и условия. За по-голѣма прегледност тукъ ще бждатъ изложени само резултатитѣ отъ изследванията на Д-ръ П. Ганевъ, още позече, че тѣ произлизатъ отъ несравнено по многоброенъ материалъ и защото другитѣ частични изследвания не имъ противоречатъ. Накрай тѣ ще бждатъ сравнени съ извънредно интереснитѣ данни на Мануила по отн шение банатскитѣ оьлгани. Таблица V съдържа резултатитѣ на Д-ръ П. Ганевъ заедно съ данни за други народи, които даватъ възможностъ за сравнително тълкуване.

Отъ тѣзи данни, както изобщо отъ проучването на кръвогрупповитѣ съотношения у разнитѣ народи, се явяватъ следнитѣ зкключения:

1. Българитѣ принадлежатъ къмъ европейския типъ на Хиршфелдъ.

2. Въ отдѣлнитѣ области на България се установяватъ незначителни разлики въ съотноженията на кръвнитѣ групи и въ индекса на Хиршфелдъ. Въ сравнение съ руситѣ, германцитѣ и други народи, изравнеността на българитѣ прави силно впечатление и е действително голѣма.

3. Съотношението на кръвнитѣ групи и индекса на българитѣ сж явно и значително различни отъ тѣзи на

всички славянски народи.

4. Българитѣ, финитѣ, датчанитѣ, германцитѣ отъ Шлезвигъ-Холщайнъ и унгарцитѣ иматъ най голѣма прилика въ съотношението на кръвнитѣ групи и въ индекса

5. Българитѣ отъ Македония иматъ различни съотношения и индексъ отъ тѣзи на сѣрбитѣ и на другитѣ славяни, но сж напълно еднакви съ българитѣ отъ свободна България.

6. Резултатитѣ на Мануила показватъ, че банатскитѣ българи представятъ островъ всрѣдъ тамошнитѣ сѣрби Сѣрбитѣ иматъ по Хиршфелдъ индексъ 1.65, банатскитѣ българи иматъ 2.32, а общиятъ индексъ на останалитѣ българи е 2.23

За хора, които разбиватъ, тѣзи факти иматъ голѣмо значение и сж много красноречиви.

Ако се направи единъ общъ прегледъ на резултатитѣ отъ всички изсѣдвания върху костната система, пигментацията и кръвнотруповото съотношение на българитѣ, налагатъ се следнитѣ обобщителни заключения:

Българитѣ отъ Царството и Македония сж еднакви, изравнени и вариационнитѣ криви иматъ еднакъвъ характеръ.

Вариационнитѣ криви на всички измѣрения, установени по области на страната, т. е. за Северна България и Южна България, които ще бждатъ на скоро публикувани отъ Д-ръ П. Ганевъ, заедно съ подробноститѣ на изсѣдванията, иматъ сжщия еднакъвъ характеръ и препотвърждаватъ изравнеността.

Само вариационнитѣ редове за пигментацията на очитѣ у българитѣ отъ Царството и отъ Македония, като показватъ съвсемъ еднакъвъ характеръ и, че всички българи принадлежатъ явно къмъ кестенявъ типъ, показватъ, освенъ това, и единъ, макаръ и значително по-малоброенъ, но все пакъ ясно очертанъ русъ типъ. Това е единствения белегъ който може да се смѣтне за явна, макаръ и подчинена проява на славянския типъ у насъ.

Освенъ по други белези, но съвсемъ явно и по пигментацията и по кръвнотруповото съотношение, българитѣ никакъ не приличатъ, както на славянитѣ изобщо, тъй и на южнитѣ славяни. Докато славянитѣ изобщо, а сжщо и южнитѣ славяни, принадлежатъ къмъ русъ типъ, българитѣ

Таблица V.

№ по редъ	ОЗНАЧЕНИЕ		Исследвани индивиди	Индексъ		КР. ГРУПИ					ИЗСЛЕДОВАТЕЛЪ
	НАРОДНОСТЪ	ГЕОГР. ОБЛАСТЪ		А+АВ	В+АВ	О	А	В	АВ		
1	Бългери	Цѣлото царство	6060	2.23	32.1	44.4	15.4	8.1	П. В. Ганевъ		
2	Бългери	Цѣла Македония	3031	2.32	34.5	43.7	14.9	6.9	П. В. Ганевъ		
3	Руси	Край Днѣпъръ	1583	1.65	33.7	38.6	19.7	8	Р. М. Фишманъ		
4	Руси	Край Пенза	4802	1.53	33.7	37	21.4	7.9	Р. М. Чебусински		
5	Руси	Край Казань	861	1.40	30.2	37.9	25.1	6.8	Б. Н. Лебедевски		
6	Украинци	Украйна	886	1.43	30.7	36.1	21.7	11.5	Л. Лейзерманъ		
7	Чехословаци	Чехия	2085	1.89	21.8	48.3	21.6	8.3	Ф. Сталеудъ		
8	Полѣци	Полша	1146	1.55	32.5	37.5	20.8	9.1	Халберъ		
9	Сѣрби	Войводина	899	1.65	35.6	38.2	21.2	5.0	А. Шмидъ		
10	Сърбохърватѣ	Югославия	1827	1.77	35	39.2	19.3	6.5	А. Шмидъ		
11	Унгерци	Будапешта	1000	2.31	35.7	43.3	15.7	5.3	Вейтунеръ		
12	Финландци	Финландия	6108	2.26	34.6	43.8	16.6	5.0	О. Сиверсъ		
13	Датчани	Дания	1000	2.78	37.7	44.3	12.3	5.7	Ханзенъ		
14	Германци	Шлезв. Холщайнъ	8662	2.59	37.1	43.8	13.4	5.7	Гунделъ		
15	Англичойци	Англия	500	4.55	46.4	43.4	7.2	3.0	Хиршфелдъ		
16	Италианци	Северна Италия	1500	3.15	45.6	40.5	10.6	3.3	Мусъ		
17	Французи	Франция	500	3.21	43.2	42.6	11.2	3.0	Хиршфелдъ		
18	Татари	Казань	500	1.03	27.8	30.0	28.8	13.4	Шварцъ		
19	Турци	Балк. пол.	500	1.77	36.8	38	18.6	6.6	Хиршфелдъ		
20	Гърци	Стара Гърция	2785	2.27	41	39.4	14.5	5.1	Кймарусъ		
21	Българи	Банатъ	372	2.32	31.5	45.4	14.8	8.3	Мануила		

принадлежат към кестеняв типъ. И тукъ се явява ново приликата съ финигъ и унгарцитъ, която се вижда и отъ кръвноруповото разпредѣление.

По пигментацията не само на коситъ, по отношение на които бъл аригъ сж много изравнени, но нови и по отношение пигментацията на очитъ българитъ сж, напр., поизравнени, отколкото нѣмцитъ и френцитъ. Въ връзка съ пигментацията изобщо трѣба да те помни, че тя е много важенъ белегъ и е въ най-интвмна връзка съ физиологически особености, както изобщо у животнитъ, тъй и у хората у които се намира въ корелация съ темперамента и съ други душевни особености.

Дали кръвноруповата принадлежностъ е важна или не, се вижда, кикто отъ факта, че тя има опредѣленъ наследственъ ходъ така и отъ факта, че докато при случай на преливане на кръвъ човѣкъ умира отъ една кръвъ, той бива спасенъ отъ друга кръвъ.

Изобщо липсватъ напълно основания да се предполага смѣсица отъ повече отъ два различни расови народностни типа. Напротивъ, въ течение на историята двата народностни типа, които сж образували българската нация, сж се споили равномерно изъ разнитъ области на страната, като единиятъ отъ тѣхъ, а именно прабългарскитъ е взелъ надмощие и е преобладалъ съ общия си обликъ. При това, уеднакъвяването на цѣлата народностна маса е стигнало до такава изравненостъ, която въ сравнение съ всички по-многобройни европейски народи трѣбва съ сигурностъ да се смѣта за много голѣма.

Такъвъ е расовиятъ обликъ на българската нация. Той е за насъ вече доказана действителностъ. Но тъй като тя буди въпроси, които търсятъ нейното обяснение, въ следната глава ще бждатъ изнесени и изтъкнати съответнитъ исторически и общи биологически обяснения.

Направенитъ до тукъ установения изненадватъ съ указанията си за изравнеността си и обособеността на българската нация, но тѣ сж толкова по-изобличителни за онѣзи лаутшпехари, които повтарятъ недомислицата за „голъмо смѣшение“, защото кой ли не сж минавали по нашитъ

мѣста. Нѣкои между тѣхъ се опитватъ да обясняватъ съ сжщата недомислица дори явления изъ обществения ни животъ. Съ подобни становища тѣ съзнателно или несъзнателно се мжчатъ да скриятъ свето нищожество и собствената си негодностъ задъ измислени отъ тѣхъ недостатъци на нацията. Но тѣ не сж изцѣло виновни. По-виновни сж онѣзи институти, които се плащатъ и сжществуватъ тъкмо за освѣтляване на българската действителностъ, а нищо свѣсно не вършатъ.

За проучването на домашнитъ ни животни е работено съ по-голѣма глѣбина и съ по-голѣмо внимание, отколкото за проучването на българската нация. Резултатитъ на такива проучвания не могатъ да бждатъ предметъ на безотговорни шовинистически спекулации. Но даннитъ на антропологическото изследване и изобщо на биологическото проучване, заедно съ фактитъ на историята и на народното творчество въ всички посоки, даватъ единъ цѣлостенъ комплексъ отъ признаци, отъ които можемъ да добиемъ върната картина на националната ни характеристика и способностъ. А само тя може да бжде истинска основа за българско възпитание, за българско строителство и за българска политика. Докато това не стане, ще ни дърпатъ и кастрятъ отъ всѣжде и то, както материално, тъй и духовно. Идеи за интернационали и за мними братства ще омаломощаватъ българския духъ и ще кжсатъ общобългарското съгласие.

Българскитъ езикъ е славянски езикъ, но българскитъ расовъ обликъ е другъ. Това значи, че принадлежимъ къмъ славянската езикова обшностъ, но значи и, че имаме свои особени национални дарования, които ще се развиятъ цѣлостно само отъ съответно възпитание и насочване, а не отъ натрапени чужди и обезличителни за насъ шаблони.

Нѣма нация и държава, които да сж толкова пострадали отъ робуването на втѣлпени празни думи и формули, както сж пострадали до сега българската нация и българската държава.

Има българи, които се стѣсняватъ да ржкоплѣската на концертъ или на театъръ, които се стѣсняватъ да се

възхищаватъ гласно отъ български художници или писатели. Защото се боятъ да не ги взематъ за прости, за невидѣли, а съ бездушното си мълчание искатъ да кажатъ: „Ехе-е-е, колко сме ги виждали!“ И, докато други народи наричатъ и градскитѣ си клозети „велики“ и се мъчатъ дори съ таква срѣдства да издигнатъ националната си гордостъ, нашени мекушавци искатъ нахално да се наричатъ духовни водачи на мъжествената българска нация. Но ликвидацията и съ тѣхъ е вече близка. Ние сме свежа, запазена и съ високо жизнено напрежение нация. Ние сме даровита и прочута по храбростъ нация. Ние сме страдали и още страдаме, но нашитѣ страдания сж пуберитетни, юношески страдания. А страданията на други по-напреднали до сега нации сж климактериялни, старчески страдания. За тѣхъ иде старостъ, а за насъ иде тепърва кипящъ отъ сили съзнателечъ живогъ. Държавата ни по територия е по-голяма отъ Дания, Швейцария, Португалия, Холандия, Австрия и Унгария, а нацията ни е по своята численостъ като най-големитѣ отъ тѣхъ. Но въ тѣзи държави никой не признава, че сж малки и тѣ водятъ гордо съществуване. Малки сж душитѣ и волитѣ на известни нашени мекушавци, но България е достатъчно голяма за всѣко начинание. Нашата държава е национална. Тя не пращи подъ центробѣжния напоръ на разни националности, въпроизвѣдания и културни различия, както пращатъ други държави. Ние имаме всички условия за развитие, разцвѣтъ и сила. И когато мекушавитѣ бждатъ отстранени, а на чело излѣзатъ най-проницателнитѣ и най-борческитѣ синове на България, бждещето ще открие предъ насъ новъ златенъ вѣкъ.

3. Обяснение.

Резултатитѣ и заключенията на расовата диагноза на днешнитѣ българи, които току-що бидоха изложени, сж ясни и недвусмислени като вѣка доказана истина. Но за обикновения българинъ, който е училъ българска история само отъ досегашнитѣ ни учебници, тѣ изглеждатъ на пръвъ погледъ странни. Той е училъ въ тѣзи учебници, че

„Аспаруховата „орда“, отъ около 50,000 души минала Дунава, заварила по нашитѣ мѣста население отъ „кротки“ славяни, покорила ги и ги организираща държавно, но се стопила всрѣдъ тѣхъ и предала само името „българи“. Странно е, че докато нашитѣ учени историци доказаха толкова много истини, тази наивна представа за нашия произходъ продължава все още да се втѣлпява на българскитѣ деца отъ учебникаритѣ.

Тукъ не е мѣсто за подробни исторически изложения, но все пакъ е необходимо да се изтъкнатъ и припомнятъ въ общи черти нѣколко точни исторически факти, които обясняватъ резултата на расовата диагноза и даватъ основа за нѣкои по-нататѣшни тълкувания.

Първото появяване на славяни въ отсамдунавскитѣ земи става въ края на V и вѣкъ, което се знае положително отъ Комесъ Марцелинусъ и отъ други източници. Тъкмо по сжщото време започватъ нападенията и на прабългаритѣ по тѣзи мѣста. Успоредно, поредно и самостоятелно, нападатъ отсамдунавскитѣ мѣста, както прабългаритѣ, тъй и славянитѣ. Тѣй, че прабългаритѣ не сж намѣрили тука гждо заседнало вече славянско население и не сж се отзовали внезапно всрѣдъ него, като малко стадо кози всрѣдъ голямо стадо овце, които се гледатъ и чудятъ едни на други, а сж нападали и сж се заселвали едновременно съ тѣхъ. При това, славянитѣ не сж били овчедушенъ и кроткъ народъ и не сж се развличали чрезъ свирене на върбови свирки, а сж били воинствени и сж известни съ това, че били главно пехотинци, както въ своята войска, тъй и въ нѣкои чужди войски.

Славянитѣ идели откъмъ блатиститѣ мѣста около рѣка Припетъ и изобщо откъмъ днешна Полша, която е тѣхна праоидина, отъ кждето сж се разселили на западъ, на изтокъ и на югъ. А прабългаритѣ идели отъ срѣднунавскитѣ мѣста на днешна Унгария, на изтокъ отъ Влахия, отъ Южна Русия и откъмъ задъ Каспийското море, т. е. отъ цѣлата обширна областъ, която се обхващала отъ мощната хунска държава на Атила, която презъ V-и вѣкъ имала за свой западенъ центъръ земитѣ на днешна Унгария.

При това, трѣбва да се има предвидъ, че количеството на славянитѣ изобщо по онова време е било много по-малко отъ количеството на хунско-туранскитѣ племена на Атиловата необятна държава, чието разпадане потиквало прабългаритѣ да нападатъ и заселватъ отсамдунавскитѣ мѣста.

Освенъ това, трѣбва да се изтъкне, че отъ Прокопий и отъ Стратегиконъ, съчинение по военното дѣло отъ края на VI вѣкъ, се знае, че културното равнище на славянитѣ било тѣрде ниско. Тѣ живѣли прѣсчато, на колиби, безъ събрани по-голямѣ селища, не сж имали изобщо укрепени селища, но били всйнствени и главно пехотинци. Прабългаритѣ, обаче както се вижда отъ началното строителство на Аспарухъ въ Плиска и другадѣ, имали много по-висока култура, която носѣли отъ далечната си прародина на изтокъ и отъ съприкосновението си съ срѣднo-азиатски културни народи, каго перси, араби и други. Прабългаритѣ имали съвършена държава и всечна организация, строели голѣми събрани селища съ развити укрепления, били крайно всйнствени конници и имали особено съзнание за колективна дейность. Зщото такава е била изобщо културата на хунската Атилова държава, чието еднакви по кръвъ хунски народи като трѣгнали отъ Далечния изтокъ, успѣли да покорають половинъ Западна Европа и да направягъ победоносни походи изъ днешна Франция и до врагитѣ на Римъ.

Нѣма прѣки сведения за броя на прабългаритѣ, които Аспарухъ довелъ отсамъ Дунава. Отъ предположението, че тѣ заседчали първоначално въ днешна южна Бесарабия, въ пространството между Дунава и тѣй наречения южно български пограниченъ окопъ, отъ р. Прутъ до езерото Кундукъ, както и отъ предположението, че следъ като минали Дунавъ се настанили въ северна Добруджа, кждего създали югоизточно отъ Мачинъ, Николицелскитѣ укрепенъ лагеръ, сж правени изчисления за броя на тѣзи прабългари. Тѣзи изчисления иматъ топографска основа и се градятъ на обстоятелствата, че Николицелскитѣ укрепенъ лагеръ обхваща 483 кв. километра пространство и че прабългаритѣ, които Аспарухъ довелъ, сж могли да се побератъ тамъ заедно съ добитѣка си. Отъ изчисленията излизало, че тѣ били около

50,000 души, а напоследѣкъ ученитѣ допускатъ, че броятъ имъ или по-голямъ сигурно е това, че Аспарухъ не е довелъ нѣкаква орда, а е довелъ частъ отъ единъ народъ.

Обстоятелството, че 50 или 100 хиляди души не сж достатъчни да образуватъ могщото първо българско царство и да вковатъ толкова успѣшно съ голѣмата и силна Византия, е явно и все пакъ учебникаритѣ ни пишатъ тѣй, че оставягъ впечатлението, като че ли българскитѣ народъ произлиза отъ смѣсането само на аспаруховитѣ българи сж заседнали славяни. Въ сжщность тога впечатление е, споредъ положителни сведения, явно невѣрно, но то произлиза отъ това, че даннитѣ за тогавашната ни история оставатъ затворени въ строго научни трудове и не сж били досега популяризирани.

Прабългарскитѣ расовъ елементъ, който взелъ участие въ създаването на българскитѣ народъ, не е влезълъ въ него само чрезъ аспаруховитѣ българи.

Преди всичко трѣбва да се знае, че смѣсането между славяни и прабългари е започнало сигурно рано преди преселването, както на еднитѣ, така и на другитѣ, въ отсамдунавскитѣ земи. То започнало още когато тѣ живѣли на северъ отъ Дунава и то въ периода отъ срѣдата на V до първитѣ десетилѣтия на VII вѣкъ.

Въ отвѣдунавскитѣ земи, днешна Бесарабия, Молдова, Влашко, Трансилвания и срѣднo-дунавската равнина на днешно Маджарско, е живѣло многобройно прабългарско население още отъ време на Атиловата държава, къмъ чието народостна маса принадлежали прабългаритѣ. По-късно, къмъ срѣдата на VI вѣкъ движението на аваритѣ, които били расово сродни на прабългаритѣ, завлѣкло нови прабългарски маси въ днешнитѣ мажарски земи. Въ края на VI вѣкъ азаритѣ създали могща държава, чийго центъръ е билъ въ земитѣ на днешна Унгария. Аварскитѣ хаганъ е ималъ за поданици многобройни прабългари. Византийскитѣ историкъ Теофилактъ Симоката, като описва събитията отъ края на VI вѣкъ, разказва често за прабългари, които като войници на аварскитѣ хаганъ действували въ Балканскитѣ земи. Еднажъ, напр., той съобщава за единъ

отрядъ отъ 1000 прабългарски конници, които свободно бродятъ изъ днешна североизточна България, а другъ пътъ описва 10 хилядна конница отъ прабългари, която била изпратена отъ аварския ханъ презъ днешно Сръбско и Босна, къмъ божговетъ на Далмация.

Аваритъ се настанили въ земитъ на днешно Маджарско къмъ 568 год., но силата на държавата имъ трае до 630 год. Презъ този периодъ аваритъ водятъ непрестанно война съ Византия и, както се знаятъ отъ Теофанъ, Малала и Пасхалната хроника, въ тѣхнитъ армии участвували маси отъ прабългари, които кръстосвали днешнитъ български земи. Въ войскитъ на аваритъ участвували сбикновено и голѣмъ брой славяни и то като пехотинци.

Много важенъ е фактътъ, че когато презъ втората четвъртъ на VII вѣкъ азърската държава започнала бързо да се разпада, прабългаритъ, които били до тогава всрѣдъ тази държава, останали на мѣстото си въ сръднодунавскитъ земи, т. е. въ днешно Унгарско и тамъ дочакали началото на IX вѣкъ, когато Крумъ превзема тѣзи земи и ги включва въ пределитъ на своето царство. Известниятъ историкъ Runciman въ историята си на първото българско царство, изказва мнението, че Крумъ произлиза отъ тѣзи подчинени на аваритъ прабългари, че той извелъ победоносно възстание срещу аваритъ и тъй станалъ обединителъ на българскитъ земи на северъ и на югъ отъ Дунава.

Многозначителенъ е фактътъ, че още преди аваритъ т. е. въ последнитъ десетилѣтия на V и презъ първата половина на VI вѣкъ, въ отъждунавскитъ земи живѣли размѣсено прабългари и славяни. Римскиятъ авторъ Cosmas Marcellinus отъ края на V вѣкъ разказва за нападенията, които тѣ вършили дружно или поредно въ отсамдунавскитъ византийски провинции, т. е. въ сегашна северна България. Най-голѣмото отъ тѣзи нападения е било извършено въ 558 год., значи цѣли 121 година преди образуването на първото българско царство. Византийскиятъ историкъ Прокопий, съвременникъ на това събитие, го описва и съобщава, че граматна маса прабългари и славяни, подъ общото командуване на прабългарския ханъ Заберганъ, нахлула

презъ Дунава и се прѣснала изъ Тракия и дѣлото една частъ отъ нея стигнала до Дарданелитъ друга частъ спрѣла предъ самитъ стени на Цариградъ. Това става значи цѣли 121 години преди образуването на първото българско царство.

Ето защо бързото народностно спояване на Аспаруховитъ прабългари и славянитъ трѣбва да се обясни съ това; че тѣзи съставъ различни въ расово отношение народи сж живѣли и вѣкове преди това заедно, познавали сж се, привикнали сж единъ съ другъ и сж си влияели въ културно отношение. Запазенъ е единъ Именникъ на прабългарскитъ ханове, въ които сж споменати и такива които владѣли надъ прабългаритъ още преди Аспаруха. Двама отъ тѣзи ранни прабългарски владѣтели носятъ славянскитъ имена Гостунъ и Безмѣръ. Още тогава значи, макаръ че славянитъ били подчинени на прабългаритъ въ военнополитическо отношение, имало вече и по близки връзки между тѣхъ, които сж се изразявали сигурно и въ сродявания.

Мнозина сж склонни да мислятъ, че и сега, въ наше време може да се дири прабългарски съставъ само у старото българско население въ североизточна България, защото азпаруховитъ българи се били тамъ заселили. И това предположение е изоснова невѣрно.

По времето, когато Аспарухъ се явява съ своитъ прабългари въ днешна източна България, друга една маса отъ прабългари подъ водачеството на нѣкой си Куберь се явява и навлиза въ Македония и се настанява въ областта между Прилепъ и Битоля, т. е. въ тѣй нареченото по онова време Керамисийско поле. Нѣкои учени, като Милевъ и Златарски, смѣтатъ този Куберь за четвъртия синъ на Кубрата. Известието за Куберовото преселение е запазено въ известния по своята ценностъ агиографски изворъ нареченъ „Чудесата на Св. Димитрия“. Това известие е писано отъ авторъ много близкъ по време на това събитие. Въ него се разказва, че Куберь билъ по-рано подчиненъ на аваритъ, но се вдигналъ срещу тѣхъ, победилъ ги въ една битка и извелъ народа си отъ аварскитъ земи. Като се настанилъ въ Македония, Куберь намислилъ да завладѣе и самия Со-

лучъ и само единъ непрезвиданъ случай му попрѣчилъ да довърши предприятието си Сигурно е, че Куреровата маса прабългари е останала въ западна Македония, където заживѣла съ тамошнитѣ славяни, които тогава още не били подчинени на Византия.

По-късно, когато българската държава по времето на Преснама и Бориса включва вече въ територията си и македонскитѣ земи, притокътъ на прабългари се увеличилъ въ Македония Тѣ се преселвали отъ северо-източнитѣ български провинции. Мнозина отъ тези прабългари отивали въ Македония като сановници и служители на държавата. Дори и по времето на Симеона въ южна Македония се срѣщатъ прабългарски имена, като напр. Теодоръ оглу тарханъ, Комитъ Дръстъръ и др., чиито носители били и по кръвъ прабългари.

Когато презъ 967 год. византийцитѣ презематъ Преславското българско царство, всичко, което не е могло да се примири съ тамошното иго на чужденцигъ, е търсило убежище на западъ, въ онези земи, отъ които Самуилъ създаде Охридското царство. Тукъ сж се отлѣли преди всичко буйнитѣ прабългарски елементи, особено изъ срѣдата на болярството. Затова между самуиловитѣ войводи като най-видни борци за българската независимостъ се явяватъ лица съ прабългарски имена. Между тѣхъ сж знаменитиятъ Кракра, Елемагъ, Иваць и др. които последни слагатъ оржжие презъ XI в. и разбира се, не приживе, а въ смъртта.

Изложенитѣ до тука исторически факти сж достатъчни за изтъкването на онази наивна представа за образуването на българската нация, която биде спомената отначало. Нѣма точни сведения за количественото съотношение на прабългари и славяни, които сж се събрали наедно въ миналото, но нѣма съмнение, че прабългаритѣ сж били много, че сж се настанявали едновременно съ славянитѣ и че сж намѣрили Балканскитѣ земи крайно обезлюдени отъ множеството жестоки войни и опустошителни нашествия.

Войнитѣ на Бориса, Симеона, Самуила и на други български царе, водени по всички споменати мѣста, не сж предприемани отъ авантюризмъ, а сж имали за целъ обединението на голѣмото общобългарско единство.

Този бѣгълъ исторически погледъ бѣше необходимъ за по-лесното отгласяване на нѣкои въпроси, които възникватъ отъ описаната вече расова диагноза на днешнитѣ българи.

Тя показва преди всичко, че българитѣ отъ нашитѣ днешни свободни и несвободни земи отъ расово гледище напълно еднакви и удивително изравнени въ сравнение съ всички днешни голѣми нации. Тя показва, освенъ това, че въ днешния съставъ на българската нация пресбладава решително и явно прабългарскиятъ расовъ елементъ, което личи и въ разликата между изразния хабитусъ на българитѣ и на славянатѣ изобщо. Обстоятелството, че докато измѣренията на черепа и лицето, пигмента на кожата, съотношението на кръвнитѣ групи и изразниятъ хабитусъ, т. е. главниятъ расовъ обликъ е изравненъ решително въ посока на прабългарския расовъ типъ, а само пигментацията на кожата и, може би, ширината на таза показватъ, въпрѣки изравнеността, една подчинена проѣва на славянския елементъ, се обяснява много просто отъ страна на всѣки запознатъ съ основитѣ на генетиката човѣкъ. Въпросното обстоятелство се обяснява отчасти съ автономността на наследственитѣ белези и отчасти съ доминантността на нѣкои алелни наследствени белези.

Освенъ това, когато се тълкуватъ народностни расови процеси, като напр. този за създаването на българската нация, трѣбва да се иматъ предвидъ нѣкои елементарни факти изъ биологията и расовата хигиена.

Нека нѣкои и отъ тѣзи факти бждатъ изтъкнати, макаръ пакъ така съвсемъ накратко, защото подготвятъ човѣка да мисли правилно и защото допринасятъ за изграждането на цѣлостенъ свѣтогледъ.

Пълното непознаване на биологията отъ страна на историци, стопановѣди и социолози, както и на почти цѣлата интелигенция, съ изключение на нѣкои специалисти, е причинило вече много криво тълкувание на исторически факти и още причинява създаването на валшиви представи и прилагането на заблудителни мѣрки.

Фактътъ, че всички по-голѣми нации не сж съвсемъ чисти отъ расово гледище се тълкува много често съвсемъ

фалшиво. Няка си послужимъ съ единъ отъ примѣритѣ на прочутия генетикъ Вагг. Ако кръстосаме две чисти раси зайци, които се отличаватъ само по единъ белегъ, а именно, късокосмести бѣли домашни зайци съ дългокосмести черни зайци, ще се получи следното. Първото поколѣние ще бѣде черно късокосместо. Но съешаването между това първо поколѣние ще даде внуково поколѣние, което ще се състои отъ $\frac{9}{16}$ черни късокосмести, $\frac{3}{16}$ бѣли късокосмести, $\frac{3}{16}$ черни дългокосмести, и $\frac{1}{16}$ бѣли дългокосмести зайци. Ако оставимъ това внуково поколѣние да се запложда и размножава помежду си, ще се раждатъ бѣли зайци отъ черни, черни отъ бѣли, късокосмести отъ дългокосмести и обратно, но количественото съотношение на отдѣлнитѣ категории ще остане все 9:3:3:1.

За този, обаче, който предпочита единия типъ, съсемъ не е безразлично дали той се срѣща на 16 пѣти само 1 пѣтъ или 9 пѣти.

Ако кръстосаме две раси, които се различаватъ по три белега, ще се получатъ 8 разни типа и то въ съотношение 27:9:9:9:3:3:3:1.

Ако сж се кръстосали две човѣшки раси съ 10 различни белега ще се получи внуково поколѣние съ $2^{10} = 1024$ различни типа и то дакъ въ точно количествено съотношение, при което едни типове ще преобладаватъ, а нѣкои типове ще бждатъ рѣдкостъ.

Това съотношение би останало непромѣнено, ако нѣмаше подборъ. Но, тъй като нѣкои типове съчетаватъ по-благоприятни комбинации отъ качества, добиватъ социална и размножителна преднина и количественото съотношение се промѣня. Вследствие на такава количествена преднина на по-ценнитѣ типове хора сж се развивали високи култури съ ценни постижения. Но въ миналото се е случвало, че промѣненитѣ отъ собствената култура условия подтикватъ по-ценния и преобладаващъ дотогава типъ хора да се размножаватъ по-бавно, вследствие на което следъ време малоценнитѣ типове хора добиватъ количествено надмощие и, като не могатъ не само да надстройватъ културата, но и да я запазятъ, тѣ я изпускатъ да упадне и та-

ка заедно съ културата пропада и загиба и самиятъ народъ, като изгубва независимостта си, та дори и езика си.

Но, както въ срѣдновѣковието сж гледали съ фатализъмъ на заразнитѣ болести като на непромѣними явления, а сега ги лѣкуваме и дори напълно отстраняваме, тъй и тѣзи расови упадѣчни промѣни могатъ вече съ срѣдствата на расовата хигиена да бждатъ отстранявани.

Две нации могатъ да произлизатъ отъ смѣсането на два еднакви расови елемента, но количественото преобладаване на единия или на другия елементъ може да направи съсемъ различни двете нации. При тозъ, както въ металнитѣ сплави количеството на единъ примѣсъ може да направи една сплавъ по дѣло отъ друга сплавъ, така и въ нациитѣ може да има една комбинация, която да е по-добра отколкото друга комбинация.

При това, трѣбва да се има предвидъ, че отдѣлнитѣ бѣлези се унаследяватъ автономно и често се случва така, че единъ малезъ взема, напр нѣкои бѣлези на еднага раса, а другъ белегъ отъ другата раса. Но тъй като морфологическитѣ бѣлези сж въ корелация и съ другитѣ качества, то расовата изравненостъ на една нация е много важенъ и цененъ белегъ.

Значението на расовия обликъ на една нация за нейната култура и жизненостъ е почти очевидно. Ако, напр. българскитѣ жени се откажеха да раждатъ и държавата ни започнѣше да купува и раздава готови бебета, напр отъ Авганистанъ, то тѣзи бебета, като порастнатъ, ще говорятъ български, ще се чувствуватъ българи, ще се приобшатъ къмъ нашата култура, но следъ нѣколко поколѣния семо, извъ нашата територия, на нашъ езикъ и подъ наше име ще има съсемъ друга култура. Този примѣръ е много красноречивъ.

При тълкуването на исторически факти не сж вземени до сега предвидъ дори най-основни истини.

Ако на една територия се заселятъ въ равни количества 50% на 50% две разни народности, които раждатъ еднакво много деца, но ако у едната народностъ брачната възраст е 25 години, а у другата е 33 години,

то следъ 100 години едната народностъ ще съставя 33⁰/₀ отъ населението, а другата 76⁰/₀, а следъ 300 години едната ще съставя вече 89⁰/₀, а другата само 11⁰/₀.

Ако тѣзи две народности имаха еднаква брачна възраст но едната раждаше сръдно по 4 деца на семейство, а другата по 3, то следъ 100 години едната ще съставя 72⁰/₀, а другата 28⁰/₀ отъ населението, а следъ 300 години едната ще съставя вече 93⁰/₀, а другата само 7⁰/₀.

Ако, обаче, и дветѣ разлики съвпаднаха въ една посока, т. е. едната народностъ да ражда сръдно по 4 деца на семейство и да има брачна възраст 25 години, а другата народностъ да ражда по 3 деца и да има брачна възраст 33 години, то едната народностъ ще съставя само следъ 100 години вече 82⁰/₀, а следъ 300 години 99¹⁰/₀ отъ населението.

Его защо отъ факта, напр., че еднa коя си нация се образувала преди 1500 години отъ две различни расови единици не може да се извади заключението, че и до сега смѣсата е такава, каквато е била тогава. Въ този случай следва да се направи расова диагноза на сегашния съставъ на нацията, който представя действителността и тогава, ако сж нуждни обяснения на тази действителностъ, да се подирягъ биологическиятъ и културно-историческиятъ причини.

Точно такъвъ е случаятъ съ образуването на българската нация и съ явно невѣрнитѣ тълкувания, които се срѣщатъ изъ нашата историческа литература.

Два основни процесса обуславятъ общата жизнеспособностъ и расовия обликъ на всѣки народъ. Единиятъ е биологическиятъ подборъ, а другиятъ е социалниятъ подборъ.

Докато единъ народъ живѣе при първобитни, т. е. естествени условия, отдѣлнитѣ индивиди всрѣдъ него биватъ подложени на голѣми физически, душевни и умствени изпитания, като напр. отъ труднитѣ условия за лъвъ и прехрана, отъ изнурителни походи и войни, отъ заразни болести, отъ разнитѣ други напрежения и опасности. Всрѣдъ такива условия малоценнитѣ индивиди въ физическо и душевно отношение измиратъ и пропадатъ, а най-жизнеспособнитѣ индивиди оставатъ и се размножаватъ. При такива условия сжществува положителенъ подборъ. Цомъ едно население остане всрѣдъ условия, които не го подлагатъ на интесивенъ подборъ, и жизнеспособнитѣ индивиди започнатъ да се размножаватъ по-слабо, отколкото малоценнитѣ елементи, тогава настъпва обратенъ подборъ. Обратниятъ подборъ или упадъкъ предполага преценка на ценността. Така напр., като малоценни хора се смѣтатъ не само тѣлесно и душевно неджгавитѣ, съ наследствено предразположение, но и бездарнитѣ хора изобщо, които иматъ съответно наследствено предразположение.

Освенъ биологическия подборъ, има и социаленъ подборъ. Той се доказва отъ факта, че хората съ разни физически и духовни качества не сж разпредѣлени равномерно изъ разнитѣ професии и обществени слоеве. Макаръ и съ значителни изключения, по жизнеспособниятъ типъ хора се изкачватъ социално, но при това обществено положение и всрѣдъ днешната култура, тѣ започватъ да се размножаватъ по-слабо, отколкото по-бездарнитѣ хора и така социалниятъ подборъ води въ наше време къмъ застрашителенъ обратенъ биологически подборъ.

Освенъ това, хилядилѣтниятъ биологически подборъ е развивалъ у хората качества, които не съответствуватъ положително-подборно на днешната културна обстановка на западна Европа.

Както прабългаритѣ, така и славянитѣ сж били подложени по време на тѣхното заселване по нашитѣ мѣста на извънредно интесивенъ биологически подборъ. Но нѣма съмнение, че прабългаритѣ, които отъ 2—3 хиляди години преди това водили непрестанни войни, изминавали съ невѣроятна бързина хиляди километри а вършели непрекъснати победни и опасни набѣзи и то най-често заедно съ челядта си били подложени на най-интесивния възможенъ биологически подборъ и особено тѣзи, които стигнали до нашитѣ мѣста, представяли истински биологически елитъ на расата си. Това е било първото имъ предимство предъ славянитѣ.

На второ мѣсто трѣбва да се изтъкне фактътъ, че тѣ

сж били по-ранозрѣла, най-малко съ около 5 години раса, отколкото славянитѣ. Това е било второто имъ биологично предимство предъ славянитѣ, чието значение биде изтъкнато съ численъ примѣръ на стр. 40.

Тѣ сж надвишавали славянитѣ по предвидливостъ и постоянство, а това сж дветѣ най-важни, споредъ расовата хигиена, качества за добиване на биологическо и социално надмощие. това се доказва отъ факта, че прабългаритѣ сж командували военно и политически нашитѣ славяни и че тѣ сж ги организирали държавно. Ето третото предимство на прабългаритѣ

Освенъ това, необикновениятъ имъ стремежъ да иматъ колкото и възможно повече деца е известенъ на историята и доказанъ, напр., отъ Съсъловъ. Това е било четвъртото имъ предимство надъ славянитѣ.

Живиятъ имъ темпераментъ и голѣмата имъ подвижностъ и предприемчивостъ представятъ петото имъ предимство. Съвсемъ не е случаенъ фактътъ, че прабългаритѣ били винаги конници и водачи, а славянитѣ били винаги пехотинци, защото по онова време нѣщата не сж се нареждали както днесъ. Бързината, съ която прабългаритѣ сж преминавали стотици и хиляди километри удивлява и днесъ военнитѣ историци. Ето петото предимство.

Значително и явно по високата имъ култура, спомената на стр. 33 и общоизвестна въ историята, е била друго много важно предимство. То имъ давало преднина въ общественото издигане и, като се има предвидъ, че тогава социалниятъ подборъ не е влияелъ обратно на биологическия, а напротивъ, общественото издигнатитѣ хора сж имали и стремежъ, и възможностъ да иматъ повече деца, отколкото другитѣ, става ясно, че въ това обстоятелство се крие шестото важно предимство на прабългаритѣ.

Само тѣзи шестъ обстоятелства, изтъкнати съответно изтъкнатитѣ до тука биологически промѣни, които обуславятъ расовата сжщностъ на нациитѣ, сж достатъчни да обяснятъ началния ходъ на нашето расово развитие, което е продължило и нататъкъ презъ историята все въ сжщата посока. Историята на второто българско царство показва,

че кжсото византийско иго не е нищо промѣнило. Напротивъ, развитието е продължило. Византия е семо администрувала нашитѣ области, а народностната маса е продължила своя животъ. Петѣковното турско иго ни причини културно заспиване, но то се е оказало истинско щастие отъ расово гледище. Изтикани въ планинитѣ и селата и раздѣлени съ традиционни, културни и вѣрски стени отъ турцитѣ, българитѣ продължаватъ численото си народностно развитие безъ смѣшение съ турцитѣ и то при най-интензивни биологическо-подборни условия. А социалниятъ подборъ, който е стигалъ главно до слоя на занаятитѣ и на срѣдната търговия, е билъ положителенъ и напълно въ посоката на биологическия подборъ. Защото и до Освобождението, нашитѣ патриархални нрави сж потиквали къмъ размножение най-издигнатитѣ ни семейства, които сж имали по толкова деца, по колкото щъркелътъ едва намогвалъ да донесе.

Ето какъ едно нещастие за насъ се е уравнило отъ друга страна съ щастие. Различнитѣ походи презъ нашитѣ земи не сж оставили никаква кръвна смѣсъ, защото суровата българка не е допадала на изтънченитѣ голѣмци, защото се знае точно какъ населението е бѣгало изъ планинитѣ предъ войскитѣ дори и презъ освободителната война и защото, както се вижда и отъ нашитѣ пѣсни, дори случайно опозорени, тогавашни патриархални българки сж се убивали.

И така тъкмо презъ тѣзи 500 години иго, когато западноевропейскитѣ народи сж били подложени на народностни дифузионни промѣни, на постепененъ противобиологически социаленъ подборъ, на постепенно изсмукване на селското население вследствие напредващото развитие на градоветѣ, на упадъчното отъ биологическо гледище въздействие на културната обстановка, българскиятъ народъ остана запазенъ въ патриархалнитѣ пазви на своитѣ традиции и инстинкти и чрезъ нашето възраждане излезе като фениксъ предъ взора на удивени народи и правителства. Нѣма съмнение, че разгромяването на турската империя и едновременниятъ културенъ отливъ на гърцизма сж ре-

зультат на упадъчното въздействие на обратния биологически и социален подбор у тях. А въ това време жизнеспособната прабългарославянската сплавъ, обособена въ единенъ и изравненъ вече въ расово отношение български народъ, се яви на повърхността и, като усѣти тръпки отъ стара и порастнала сила, тръгна по следитъ на старитъ български ханове.

Днесъ слабодушнитъ и разлигавени старомодни общественици, резултатъ на обратенъ подборъ и на обществени случайности, смѣтатъ неуспѣхитъ отъ 1913 и 1918 година за окончателни. Нека сега поне, когато поглеждаме изъ високо и съ орлови очи развитието на 2 хилядилѣтия, установимъ, че следъ чудния приливъ отъ 1878 до 1912 год. се намираме сега само следъ единъ по-малкъ отливъ, който изглежда голѣмъ за тѣзи, които мѣрятъ съ малкия си личенъ животъ, но който не е нищо за живота на индивидуалната българска наследствена расова национална маса. Тази истина е искалъ да ни завещаетъ великиятъ Ханъ Ювиги Омортагъ, когато е заповѣдалъ да издѣлбятъ на каменната колона: „Човѣкъ, и добре да е живѣлъ, умира, но другъ се ражда“. Та сега следъ малкия отливъ нека помнимъ, че и океантъ има приливи и отливи, нека помнимъ завета на Хана Ювиги Омортагъ, който е идентиченъ съ свѣтогледа на възродения национализъмъ, и нека изпълняваме съ предвидливостъ, съ постоянство и съ прабългарска твърдостъ своя дългъ.

Защото отъ нѣколко десетилѣтия условията се мѣнятъ. Расовата жизнеспособностъ на нацията е подложена вече на въздействието на новата културна обстановка.

Постоянното нарастване на градоветъ води къмъ постепенно обратенъ подборенъ влияние. Учителството, офицерството, деятелитъ въ изкуствата и частъ отъ чиновничеството, както деятелитъ въ академическитъ свободни професии, които представятъ надсрѣдноценни издѣнки на селското и градското ни население, подпаднали подъ известни социални сили, иматъ вече твърде късна брачна възраст, а семействата имъ раждатъ по-малко деца, отколкото е нужно и по такъвъ начинъ отиваме по тази линия къмъ

обратенъ подборъ. Сжщото става съ ръководителитъ на младата ни индустрия и на търговията ни. Прекаленото увеличение на частъ отъ младежта въ пършиво хайлайфство, употребата на прстивобременностни сръдства и то главно отъ страна на надсрѣдноценни сръди, слугуването на хиляди селски момичета у безсвѣстни инородци, както и редъ други особености на новото време, действуватъ все така обратноподборно и упадъчно. Изобщо отъ нѣколко десетилѣтия социалното развитие, действува обратно подборно. Дори правосъдното ни дѣло и особено наказателното ни правораздаване боравятъ съ остарѣли понятия и съвсемъ не отговарятъ вече на новитъ задачи и нужди на нацията. Не е тукъ мѣсто за анализиране на тѣзи положения, но тѣ трѣбва да бждатъ загатнати, за да потикнатъ мисълта въ правилна посока.

Два сж упадъчнитъ процеси на съвременнитъ културни нации:

1. Обратниятъ подборъ т. е. постепенното изчезване на онѣзи народностни елементи, които иматъ най-благоприятни наследствени заложи, и силното увеличение на подсрѣдноценнитъ и малоценнитъ елементи.

2. Недостатъчното размножение и числено увеличение на населението. Въ това отношение, не трѣбва да се стремимъ къмъ онзи брой население, който може да се изхрани на днешната държавна територия, а трѣбва да се стремимъ къмъ онази численостъ на нацията, която е необходима за запазването и развитието ѝ всрѣдъ общото съревнование на всички нации.

Когато става дума за отстраняването на обратенъ подборъ, трѣбва да се има предвидъ, че съ хората не може да се борави тъй, както се борави въ скотолѣдството. У хората не може да става подборъ на най-ценнитъ елементи, та да се развъждатъ съ планъ. Но затова пъкъ трѣбва на всѣка цена да се отстрани размножението на явно малоценни елементи и съ всички сръдства да се подтикнатъ косвено надсрѣдноценнитъ къмъ съответно размножение. При това, запазването на селячеството и то въ най-широкъ смисълъ на израза представя основната задача въ това

отношение.

Въпросът е сложен и ще бъде отделно разгледан. Но трябва да се има предвид, защото неблагоприятните промъни настъпватъ непрестанно и всъки пропуснатъ день води къмъ непоправими загуби.

А тъкмо българската нация има най-благоприятни възможности въ това отношение. Доскорошното историческо развитие е било крайно благоприятно за расовата и жизненоспособностъ, а емигрантството отъ 1878, 1903, 1907, 1913 и 1918 години доведе у насъ отъ несвободнитъ ни земи грамаденъ брой българи, които трябва да се смѣтатъ за явно надсрѣдноценни елементи. Западноевропейскитъ нации, съ продължителенъ обратноподборенъ животъ могатъ да се извинятъ, че не сж почнали спасителната работа на време, защото и епохата, не е виждала тѣзи въпроси. Но сега, когато Дания и Норвегия прилагатъ съответни закони още отъ 1915 год когато на западъ спасителната работа кипи, безгрижието у насъ добива вече характеръ на престъпление. А старото партизанство, както и ротативно-демократичнитъ и интернационалистичнитъ центрове, които отъ користъ водятъ въ упадъчна посока, заслужаватъ съвсемъ друго нѣщо.

При това, трябва да се знае единъ много интересенъ фактъ установенъ отъ социологията и отъ расовата хигиена. Той се състои въ това, че първобитни, бездарни и изобщо малоценни отъ расово гледище хора се стремятъ инстинктивно да върнатъ обществото къмъ първобитни състояния. Защото усѣщатъ, че ако това стане, ще намѣрятъ подобрене на своето положение. Тази е главната причина, която кара малоценнитъ и бездарнитъ елементи да одобряватъ всъки рушителенъ процесъ всѣдъ обществото. Ако се анализира отъ това гледище партизанството, ще се види веднага, че цѣли партии сж създадени тъкмо отъ такива елементи, които следъ това действуватъ привлѣкателно и на други като тѣхъ. Ето защо нѣкои партии се превръщатъ на инстинктивни сдружения отъ малоценни хора, които се борятъ срещу науката, изкуствата, дисциплината и иерархията въ държавата, както и срещу всички заслужили и

способни хора. Това е социалната акция на акултурнитъ елементи всрѣдъ всѣка нация.

Но българското съзнание за нация и държава се пробужда и когато насочи калената презъ хилядилѣтия борческа твърдостъ, ще заработимъ съ планъ за запазване на националната жизнеспособностъ и ще тръгнемъ изъ пжтищата, които въковетъ ни сочатъ.

4. Стойностъ.

Изложенитъ до тукъ обяснения и факти потикватъ къмъ въпроси за жизнеспособността и културната стойностъ на българската нация, защото отговоритъ биха допълнили създадената представа.

Изъ нишитъ земи сж изчезнали преди идването на прабългаритъ множество племена и народи, защото не сж могли да устоятъ. Само българитъ устояха хилядилѣтие и положина на това географическо мѣсто прочуто по своята историческа динамика. Това е най-общото, но и най-убедителното доказателство за жизнеспособността на българската нация.

При това, тя е устоявала и се е развивала въпрѣки борбитъ съ съседи, които сж били почти винаги и по-многобройни, и по-богати. Това обстоятелство доказва духовната и нравствената и сила.

Успоредно съ тежкитъ си борби въ миналото, българската нация създаде Кирилометодиевската писменостъ, която предаде на руситъ и на други славяни. Тя ги въведе въ християнството чрезъ източното православие и съ това положи основитъ на по-нататъшната руска култура. Чрезъ богомилството тя подготви и потикна хусизма и реформацията. Самъ тѣзи три епохални заслуги на българщината сж достатъчни, за да се очертае културната и мисия.

Известно е, че тя е дала велики мъже не само на своитъ съседи, но и на голѣми далечни културни народи.

Българското народно изкуство е най-очевидния изразъ на голѣмата и дарба въ областъта на изкуствата, която дори всрѣдъ най-черно иго даде саомбитни школи въ областъта на изобразителното изкуство.

Чудесното ни възраждане се смята за единственъ подобенъ случай въ свѣтовната история. Единъ народъ оставенъ да забрави дори името си възкръсва само въ нѣколко десетилѣтия и то отъ самосебе.

Периодичнитѣ възтания презъ византийското и турско-то иго сж изразъ на буйна воля за национална независимостъ.

Предосвободителнитѣ борби съ оръжие, революционнитѣ борби въ Македония съ епопеитѣ отъ 1903 и 1907 год., удивителнитѣ победи презъ 1885, 1912-13, 1915-18 години срещу многобройни стари армии сж изразъ на неадминатата борческа упоритостъ и показватъ необикновената физическа издържливостъ на българитѣ и силата на тѣхния духъ и на тѣхната воля.

Жаждата къмъ просвѣта, която накара българитѣ да създадатъ хиляди училища и църкви още преди освобождението и то изключително съ народни сръдства, както и следосвободителното бързо културно развитие, показватъ културния усремъ на българщината.

Бързиятъ стопански и технически напредъкъ презъ сжщото време доказва нейната строителска дарба.

Героизмътъ въ социалнитѣ борби, макаръ и проявяванъ, за съжаление, твърде често въ полза на интернационални течения, доказва все пакъ необикновената социална дарба на българина и жаждата му за социална правда.

И всичко това става успоредно. Борби, войни и културно строителство се ту прекъсватъ, ту преплитатъ.

А като се вземе предвидъ, че всичко това е станало и е било извършено въпрѣки една погрѣшна възпитателна и образователна система, въпрѣки отчасти негодното и отчасти користното политическо ръководство въпрѣки подмоллата рушителна работа на чуждестранни пропаганди и агитации, става още по-ясно колко несъкрушима и колко творческа е духовната и физическата жизнеспособностъ на българската нация.

Такива сж културнитѣ заложи на расовата ни наследствена маса. Такава е културната стойностъ на българската нация.

Но тъй като пристѣпитѣ срещу българщината не сж намалѣли и тъй като тѣ не ще да намалѣтъ въ живота на никоя нация, дошло е крайно време вече да се пристѣпи къмъ планомерно и проникателно ръководене на нейното строителство. Иначе ще стигнемъ до тамъ, че ще изучимъ по-добре неолетичния човѣкъ и тракийцитѣ, които сж изчезнали по нашитѣ мѣста, отколкото българската нация, че ще оставимъ чуждата пропаганда да убива националната ни гордостъ и то при условия, които ни даватъ пълно право на най-висша гордостъ, и че ще оставимъ случайността и противницитѣ да подриватъ свободно уститѣ на българщината.

Щастливото расово съчетание при образуването на българската нация, силниятъ усѣтъ за кръвно запазване на българина, народностно-съхранителното въздействие на турско-властичеството въ продължение на петъ вѣка и то тъкмо въ една епоха, когато другитѣ европейски народи биватъ подложени на тежки народностни дифузионни промѣни, както и редъ други причини, обясняватъ изравнеността и високата жизнеспособностъ на българитѣ.

Ако се заловимъ незабавно и решително да отбиваме новитѣ инородски пристѣпи скрити задъ отровни политически учения, да прилагаме планомерно и неотстъпно мѣрkitѣ на расовата хигиена за запазване и повишаване на общата жизнеспособностъ на българската нация и да основимъ възпитанието и образованието й върху нейната самобитностъ, предъ взора още на следното поколѣние ще се откриятъ пѣтищата на иднитѣ победи.

5. Свѣтогледътъ

Продължителното потискане на човѣшката личностъ въ миналото и особено умирациятъ феодализъмъ, който се е основавалъ на различието между хората и който ги е билъ сковалъ въ фалшиви външни форми, причини жажда за свобода и тачене на личността. И отъ XVIII вѣкъ идеята за индивидуализма започна да възхожда като реакция на пораншното безправие на личността.

Русо е очерталъ принципа на индивидуализма, а въ своята Нова Елоиза го формулира дори точно. Той упражнилъ силно влияние и върху Кантъ, който признава, че е билъ „оправенъ“ отъ него и самъ формулира презъ XVIII вѣкъ принципа на индивидуализма, като казва, че на човѣка трѣбва да се гледа като на цель. Вѣрата въ съвършенството на естеството на човѣшката личностъ, която е ималъ Русо, се поема и отъ Гете. Само че, докато Русо вини културната обстановка като извратителка на човѣшката личностъ и съветъ

ва връщане към природата. Гете не отрича културата, но вижда усъвършенстването на личността по пътя на възпитанието и образованието. Индивидуалистичните въяния и насоки на XVIII век, се разширяват и индивидуализмът става господстващ святоглед на XIX век. Но тези, които върваха, че човкът е по природа съвършен и че, като се премахнат прѣчките, които го потискат, той може чрез образование да бжде поведенъ към съвършенство, не сж могли да вземат предъ видъ голѣмитѣ разлики въ наследственитѣ заложби, защото биологията не е била още разработена. Истината, че ако индивидът не притежава наследствени заложби за развитие, то никакво образование не може да го доведе до съвършенство, не е била още изтъкната и доказана. Но природата като че ли по ирония я прояви тъкмо към Гете, който не даде съвършено потомство. Тази наследствена обусловеност на индивида е схваната мжчително отъ отъ Ибсенъ, който чрезъ Перъ Гинтъ я слага въ центъра на своята индивидуалистична проблематика. И Ницше въ своя свръхиндивидуализмъ проявява недоволство и отъ най-съвършения индивидъ и си поставя идеала за свръчовѣка постижимъ чрезъ развъждане.

Новото установение, че личността е оградена въ възможността си да се развива и то отъ границитѣ на наследственитѣ си заложби, поставя въпроса за усъвършенстването на индивида върху друга основа. Докато Русо и Гете търсѣха усъвършенстването на индивида въ промѣната на външнитѣ условия, или както се казва на биологически езикъ търсѣха съвършенството въ „модификацията“, сега, следъ развитието на генетиката и на биологията усъвършенстването на личността може да се търси само въ надиндивидуалния животъ на наследствената маса. Сжществуващиятъ индивидъ значи, може да се усъвършенствува чрезъ възпитание и образование, но само до границата на наследственитѣ му заложби. По нататъшното му осъвършенстване, обаче, т. е. постигането на по-съвършени индивиди може да се търси „амо въ индивидуалния животъ на наследствената маса т. е. въ и чрезъ расата. А заедно съ тази промѣна въ човѣшкото познание центърътъ на тежестта се отмѣства отъ индивида и застава подъ наследствената маса, т. е. подъ расата. Ето защо индивидуалистичниятъ святогледъ се измѣства въ наше време отъ националистичния святогледъ. Този святогледъ не подценява личността, а само ѝ дава новъ смисълъ и ново значение. Той разкрива на човѣка истината, че той не е изолирана и невъзвратима нещасна частица на свѣта, но че е външна проява на своята надиндивидуална ра-

сова наследствена общност и че той е нейнъ приемникъ, изразителъ, носителъ и преносителъ.

Индивидуализмътъ на XVIII и XIX векъ не се изрази само идейно, а разрастна и въ стопанско отношение. Разцѣпътъ на капитализма и стопанскиятъ либерализмъ изобщо се основаватъ на индивидуализма. Отъ това гледище е правилно предположението да се казва, намѣсто капитализмъ, индивидуаленъ капитализмъ. Защото срѣдствата за производство сж неограничена собственост на индивидуални лица. Свободата на тези лица да увеличаватъ и използватъ срѣдствата за производство, да боравятъ неограничено съ произведенията на тези срѣдства и да опредѣлятъ по своя воля отношенията си съ хората водѣше отначало къмъ успѣхъ. Защото странитѣ, въ които се развиваше индивидуалниятъ капитализмъ, приличаха на незасадени градински мѣста, въ които имаше мѣсто и временна полза дори отъ безразборно засаждане отъ страна на неограничавани личности. Но скоро гжстотата на произволно засаденитѣ предприятия доведе до бъркотия, неправда, произволъ и безпжтие.

И тогава като негова реакция се яви марксизмътъ. Но тъй като марксизмътъ пренебрегна биологията и следваше свои предпоставени цели, той пропусна да схване най-тежкото обвинение, което трѣбва да се отправи къмъ индивидуалния капитализмъ: Марксизмътъ пропусна да изтъкне, че индивидуалниятъ капитализмъ унищожава расовата жизнеспособност на хората по пътя на обратния подборъ. Марксъ дори е долавялъ силата на наследствената сжщност на хората и споменава накратко, че социалната революция е идентична съ масова промѣна на хората, но тъй като целитѣ му сж били други, не взема нататъкъ предвидъ тази истина. Кауцки, я долавя и затова казва, че „хората не биха произвеждали, ако нѣмаха нуждата и стремежа да притежаватъ“, но дори и новитѣ марксисти, намѣсто да взематъ предвидъ новитѣ постижения на науката, се вкопчаха въ стари построения като слѣпци у тояга.

И сега трѣбва да установятъ отъ опитъ, че планътъ имъ въ Русия пропада тъкмо поради недовидането на естеството на хората. Провалието на марксизма произлиза отъ обстоятелството, че той не може да се осжществи съ тези хора, които сега живѣятъ на земята и на нашия свѣтъ. Но, създаденъ отъ злоба и чувство на мѣсть, той и до днесъ проповѣдва, че трѣбва да се изчака докато капитализмътъ онещастя човѣчеството, та следъ това той да го спаси. Тамъ, обаче, дето е властенъ, марксизмътъ проваля жизнеспособността на хората и ги храни съ надеждата, че тази жертва

щѣла да ползува инднитѣ поколѣния. Марксизмътъ като учение е едностранчивъ, а като практика е убийственъ за човѣчеството отъ гледището на расовата хигиена.

Отъ нейно гледище индивидуалниятъ капитализмъ, а сжщо така и марксизмътъ водятъ къмъ дегенерация на човѣчеството, защото причиняватъ обратенъ подборъ. Но тъй като основниятъ въпросъ на досегашнитѣ политически борби бѣше „капитализмъ или марксизмъ“, то отричането и на дветѣ форми поражда въпросътъ: Тогава какжде?

Заклученията на расовата хигиена съвпадатъ напълно съ свѣтогледа на възродения национализмъ.

Този новъ свѣтогледъ изхожда отъ идеята за нацията като наиндивидуална наследствена расова общностъ. Тя е вѣчна носителка на ценности и изходна маса за нови човѣшки възможности. Запазването на нейната жизнеспособностъ и насочването ѝ въ пѣтиша, които водятъ къмъ постоянно усжвършенствуване, обуславятъ националното културно творчество, а заедно съ него и общочовѣшкия напредъкъ. И тъкмо за това възродениятъ национализмъ се бори тъй неотразимо за разрешението на социалния въпросъ. Защото установяването на социална правда е първото условие за запазването на общата жизнеспособностъ на нацията. Който истински обича нацията си, той не желае тя да пропадне отъ гладъ, недоождаване и неправди. Той желае отъ всички най-много тя да крепне духовно, физически и количествено. Затова социалниятъ въпросъ е чисто националенъ въпросъ.

Главнитѣ упадъчни процеси на всѣка съвременна културна нация сж два:

1. Обратната селекция, т. е. постепенното намаление на ценния човѣшки материалъ и силното увеличение на хората съ малочислени наследствени заложби.

2. Недостатъчниятъ общъ приръсъ на нацията. Тукъ не ше бждатъ изложени причинитѣ и обясненията на тѣзи два упадъчни процеса, но нужно е да се изтъкне само, че тѣ лежатъ главно на социална площъ. Човѣкътъ се е развивалъ презъ хилядилѣтия чрезъ биологическия подборъ и то съответно естествения редъ на живота, а не съ огледъ на съвременната социална обстановка. Обществениятъ редъ на съвременната културна държава е противенъ на благоприятния ходъ на подбора и води къмъ упадъкъ.

Затова новиятъ националенъ свѣтогледъ налага дълбоки промѣни въ културното, социалното и стопанското ржководство, а заедно съ това, разбира се и на цѣлокупното законодателство. Затова възродениятъ национализмъ е толкова „лъвъ“ и напредничавъ въ социално отншение. Той цели

преди всичко повишението на общата жизнеспособностъ на нацията. Той не може да понася индивидуалния капитализмъ поради упадъчното му влияние върху нацията. Той не може да понася и марксихеската практика, нито практиката на социалдемократизма, който разплува хората, нито за болшевизма, който се стреми да убие индивидуалността на хората и нацията и като се опитва да ги впрегне въ своята измислена противоестествена система, води къмъ бързъ упадъкъ. Създаденъ като реакция срещу индивидуалния капитализмъ и то главно отъ скитници инородци, марксизмътъ възнамѣряваше да превърне човѣшкото общество на мравунякъ. Редътъ на мравуняка е наистина идеаленъ. Но мравката работничка не е нито мъжъ, нито жена и работи неуморно, безъ огледъ на това, дали ще консумира и притежава лично и дали други ще консумиратъ произведеното отъ нея. Защото природата е снабдила съ инстинкта само да работи и произвежда. И ако практиката на марксизма се проваля сега, то е тъкмо затуй, че човѣкътъ не е мравка работничка, а има свои индивидуални естествени стремежи. Марксизмътъ като учение заблуждава хората и ги откланя отъ правилно свѣтоглеждане, а като практика води обществото къмъ биологически и социаленъ упадъкъ.

Възродениятъ национализмъ взема предвидъ естествениятъ особености на личността. Той я пази, цени я и търси да ѝ даде най-благоприятни условия за развитие, но не заради нея самата като самоцель, а заради нейното голѣмо значение за живота и развитието на наиндивидуалната наследствено расова общностъ, която нацията представя. Ето защо на стопанското поприще той цени личния починъ въ производството, предоставя му повечето отъ срѣдствата на производството, но, като съчетава вѣлостно и контролира планомерно самото производство, той налага справедливо разпредѣляне и консумиране на производенията. При това, за него не сж мѣродавни нито размѣрътъ на баланса на външната търговия, нито „рентабилитетътъ“ на индивидуалистичния капитализмъ, нито пъкъ конюктурното използване на производствената специализация на отдѣлнитѣ страни, а за него е мѣродавно онова цѣлостно съчетание на стопанския строежъ, което дава най-добри условия за жизнеността на нацията и която осигурява най-добре съхранителната и съпротивителната ѝ сила.

Отъ това становище произлизатъ и необикновенитѣ и невиджани до сега грижи отъ страна на възродения национализмъ, за селското стопанство и за селското население, които той смѣта за източникъ и онова на националния животъ.

Отъ друга страна, той полага възпитанието, образованието и културното ръководство на нацията въз основа на нейната самобитност и отрича въ всяко отношение участието въ тяхъ на инородци.

Възродениятъ национализъмъ е последователенъ и въ областта на политическия строежъ. Тъй като цени справедливо личността и тъй като върва въ дѣховното начало на живота, той не е диктаторски като индивидуалния капитализъмъ и като марксизма, а води преди всичко идейна борба за измѣстването на стария свѣтогледъ и за замѣстването му съ новия свѣтогледъ. И когато спечели здравитѣ и съзнателни ратници на нацията, тя сама тогава поема своето ръководство, окрилена отъ идеята за своята мисия.

